KAUSTINEN



Talousarvio 2027

Taloussuunnitelma vuosille 2028-2029

1 Kuntastrategia 3
1.1 Yleisperustelut ja kehitysnäkymät 3
1.1.1 Yleinen talouskehitys ja toimintaympäristö 3
1.1.2 Kuntatalous 3
1.1.3 Kaustisen tilanne ja kehitysnäkymät 4
1.2 Kunnan toiminta-ajatus, strategiset tavoitteet ja toimenpiteet 7
1.2.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohje 8
1.2.2 Henkilöstön yhteistoiminta, työsuojelu ja tasa-arvo 9
1.2.3 Kestävä kehitys 10
1.3 Taloussuunnitelman puitteet 10
2. Kunnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029 11
2.1 Toiminnan ja talouden päämäärät kuntastrategiassa 11
2.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa 11
2.3 Talousarvio, palvelutuotanto 11
2.3.1 Toimintakate 1 000 eur 12
2.3.2 Vuosikate 1 000 eur 12
2.3.3 Verotus 1 000 eur 13
2.3.4 Valtionosuudet 1 000 eur 14
2.4.1 Tuloslaskelma 16
2.4.2 Rahoituslaskelma 17
2.4.3 Investoinnit 2027 18
3. Tytäryhtiöt 19
3.1 Kaustisen kehitys Oy 19
3.2 Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat 21
3.3 Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy 22
3.4 Kiinteistö Oy Rekipolska 23
3.5 Kaustisen Lämpö Oy 24
4. Käyttötalous 25
4.1 Hallinto- ja kehittämispalvelujen tulosalue 25
4.2 Sivistystoimen tulosalue 35
4.3 Tekninen tulosalue 70
4.4 Ympäristölautakunta 88
5. Liitteet 91
5.1 Valtuuston myöntämät talousarvioavustukset vuodelle 2027 91

1 Kuntastrategia

1.1 Yleisperustelut ja kehitysnäkymät

1.1.1 Yleinen talouskehitys ja toimintaympäristö

Suomen talouden kasvu on ollut alkuvuonna odotettua nopeampaa, ja tilastojen tarkentumiset nostivat myös arviota vuosien 2024 ja 2025 kasvusta ja tuottavuudesta. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2026, 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja 1,5 prosenttia vuonna 2028. Kotitaloudet ovat edelleen varovaisia kulutuksessa, mutta ostovoiman vahvistuminen ja luottamuksen paraneminen nopeuttavat kulutuksen kasvua erityisesti ensi vuonna. Lisäksi puolustushankinnat, datakeskukset ja energiasiirtymä lisäävät investointeja. Kasvun vahvistumisesta huolimatta talouden kuva ei ole yksiselitteisesti myönteinen. Työllisyys laskee vielä tänä vuonna ja kasvaa vasta vuodesta 2027 lähtien. Työttömyysaste on tänä vuonna yli 10 prosenttia.

Asuntomarkkinoiden ja asuntorakentamisen toipumisesta ei ole vielä merkkejä eikä verotulojen kehitys viittaa erityisen nopeaan talouden kasvuun. Lisäksi hintojen ja korkojen nousu hidastaa kasvua sekä kuluvana että ensi vuonna. Tuotanto jää yhä selvästi potentiaalista tuotantoa pienemmäksi.
Keskipitkällä aikavälillä Suomen talous jatkaa kohtalaista kasvua. Bruttokansantuotteen ennakoidaan kasvavan 1,5 prosenttia vuonna 2029 ja 1,3 prosenttia vuonna 2030.

Julkisyhteisöjen alijäämä oli 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Suhdannetilanteen parantuminen lisää julkisen talouden tuloja, mutta menojen voimakas kasvu heikentää julkisyhteisöjen alijäämän 4,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen tänä vuonna. Taloussuhdanteen piristyminen kasvattaa välillisiä verotuloja, mutta toistaiseksi vaisu työllisyyskehitys hidastaa ansiotuloverotulojen kasvua ja pitää työttömyysmenojen tason korkeana. Vuoden alussa voimaan tulleet ansiotuloverotuksen kevennykset hidastavat verotulojen kasvua tänä vuonna ja yhteisöveron keventäminen ensi vuonna. Julkisen talouden alijäämä ei juuri pienene pidemmälläkään aikavälillä. Vuosina 2027–2030 alijäämä on keskimäärin noin 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen puolustus- ja korkomenojen kasvun myötä. Velkasuhteen arvioidaan nousevan 90 prosenttiin vuonna 2026, ja vuonna 2030 velan ennustetaan olevan lähes 98 prosenttia suhteessa BKT:hen.

1.1.2 Kuntatalous

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee 1,5 mrd. euroa alijäämäiseksi vuonna 2027. Toimintakulut kasvavat 2,9 prosenttia palkankorotusten ollessa suurimmillaan, ja korotusten ennakoidaan ylittävän yleisen ansiotasokehityksen. Toimintatulot kasvavat vain 0,2 prosenttia, ja toimintakate heikkenee 4,2 prosenttia painuen 16,6 mrd. euroa negatiiviseksi.

Verotulojen kasvu tasoittuu 3,8 prosenttiin edellisvuoden vahvan kehityksen jälkeen. Kuntien tuloja heikentävät erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvat vähennykset, joista merkittävimmät ovat indeksijarrun kertaluonteinen nosto 2,8 prosenttiin vuonna 2027 sekä kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuudet supistuvat edellisvuodesta. Vuosikate heikkenee ja kattaa poistot niukasti, minkä vuoksi kuntatalouden tilikauden tulos jää lähes nollaan. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on ennustejaksolla heikoimmillaan vuonna 2027, jolloin se painuu 1,4 mrd. euroa alijäämäiseksi.

Kuntien peruspalvelujen painopiste säilyy sivistys- ja kulttuuripalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on aleneva. Tarpeen supistuminen välittyy menoihin kuitenkin vain osittain, sillä palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lainsäädännöllisten velvoitteiden jäykkyydet hidastavat menojen sopeutumista palvelutarpeen mukana. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat viime vuosina kasvaneet. Näistä syistä palvelutarpeen pienenemisen menoja laskevaa vaikutusta on ennusteessa hieman loivennettu.

Väestökehitys eriyttää kuntia toisistaan. Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike heikentävät muuttotappiokuntien tulopohjaa ja vähentävät niiden työikäistä väestöä, kun taas kasvukeskuksissa väestön lisääntyminen ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Kokonaisuutena kuntahallinnon investoinnit pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla, vaikka investointinäkymät ovat osassa kuntia laskevia. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin ja teihin, ja tasoa ylläpitävät

osaltaan myös vihreän siirtymän investoinnit.

Ennusteessa on oletettu, että vuodesta 2029 alkaen perustoimeentulotuen rahoitusosuutta ei enää vähennetä takautuvasti kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta, vaan kuntien rahoitusosuus laskutetaan kunnalta tuen maksukuukautta seuraavana kuukautena. Samalla perustoimeentulotuen meno kohdistuu sille vuodelle, jolta se aiheutuu. Lisäksi ennusteessa on huomioitu kuntien nuorten perustoimeentulotuen kustannusten rahoitusvastuun nosto 100 prosenttiin. Muutokset kasvattavat kuntien valtionosuuksia, sillä valtionosuuksista tehtävä vähennys poistuu. Vastaavasti kuntien toimintakulut kasvavat perustoimeentulotukimenoja vastaavalla määrällä.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee lähivuosina, mutta tulojen ja menojen epätasapaino vähenee hieman ennustejakson lopulla, kun osa määräaikaisista valtionosuusleikkauksista päättyy ja henkilöstömenojen kasvu hidastuu. Kuntatalouden vuosikate ei kuitenkaan riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta pysyy keskimäärin 1,1 mrd. euroa negatiivisena vuosina 2028–2030. Lainakanta kasvaa vuoden 2026 noin 22,4 mrd. eurosta noin 26,3 mrd. euroon vuoteen 2030 mennessä.

Ennusteeseen liittyy riskejä molempiin suuntiin. Suhdannevaihtelut välittyvät kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin erityisesti verotulojen ja työttömyyskustannusten kautta. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen, työllisyystilanteen heikentyminen tai geopoliittisen tilanteen kiristyminen voivat kasvattaa menoja ja heikentää tuloja ennustettua nopeammin.

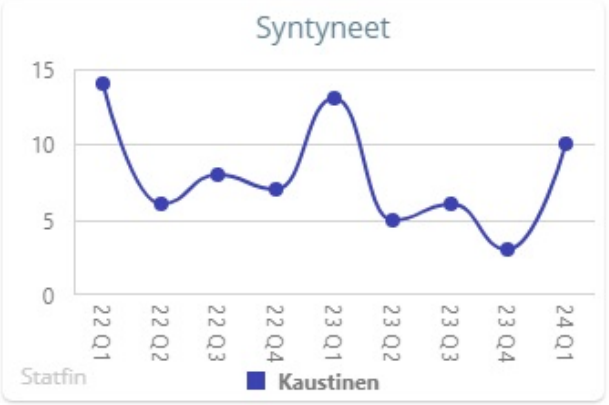
Lähde: Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, syksy 2026

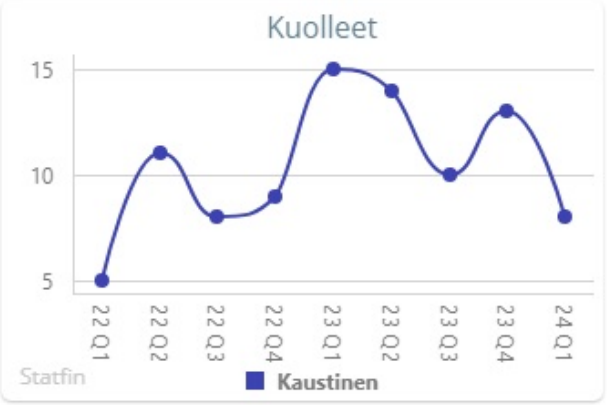
1.1.3 Kaustisen tilanne ja kehitysnäkymät

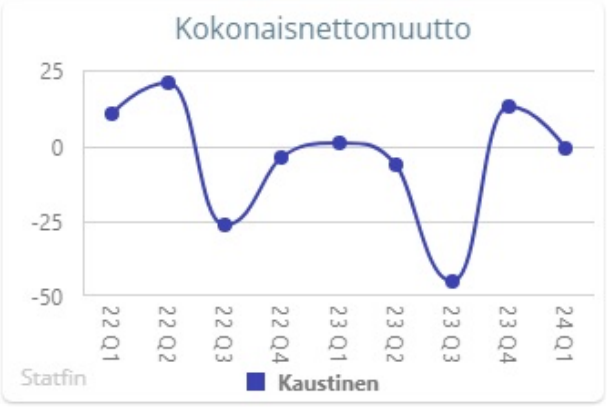
Kaustisen kehitysnäkymiä himmentää hiljalleen aleneva väestökehitys. Samaan aikaan vähenevän väestömäärän kanssa työttömyysaste on kohonnut ja etenkin pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut.

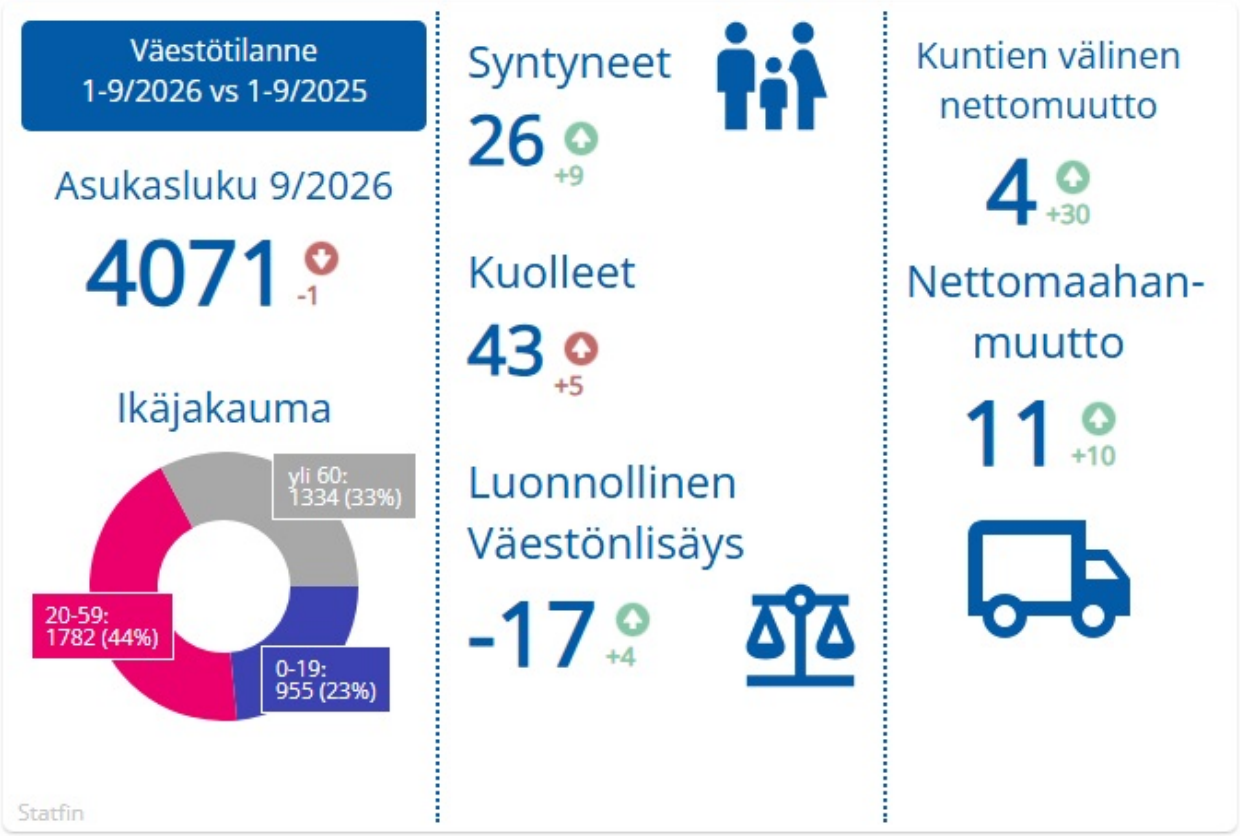
Konserniyhtiöiden jatkuva pääomittaminen ja muu tukeminen heikentää kunnan omaa rahoitustilannetta merkittävästi. Konserniyhtiöiden kannattavuuden parantaminen tuleekin olla omistajaohjauksen ykkösprioriteetti tulevina vuosina.

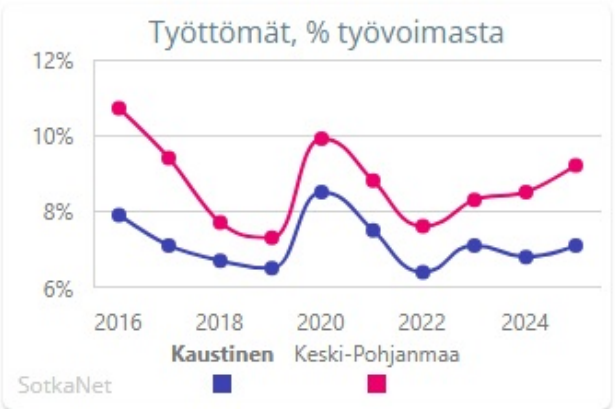
Väestö- ja työllisyyskehitys

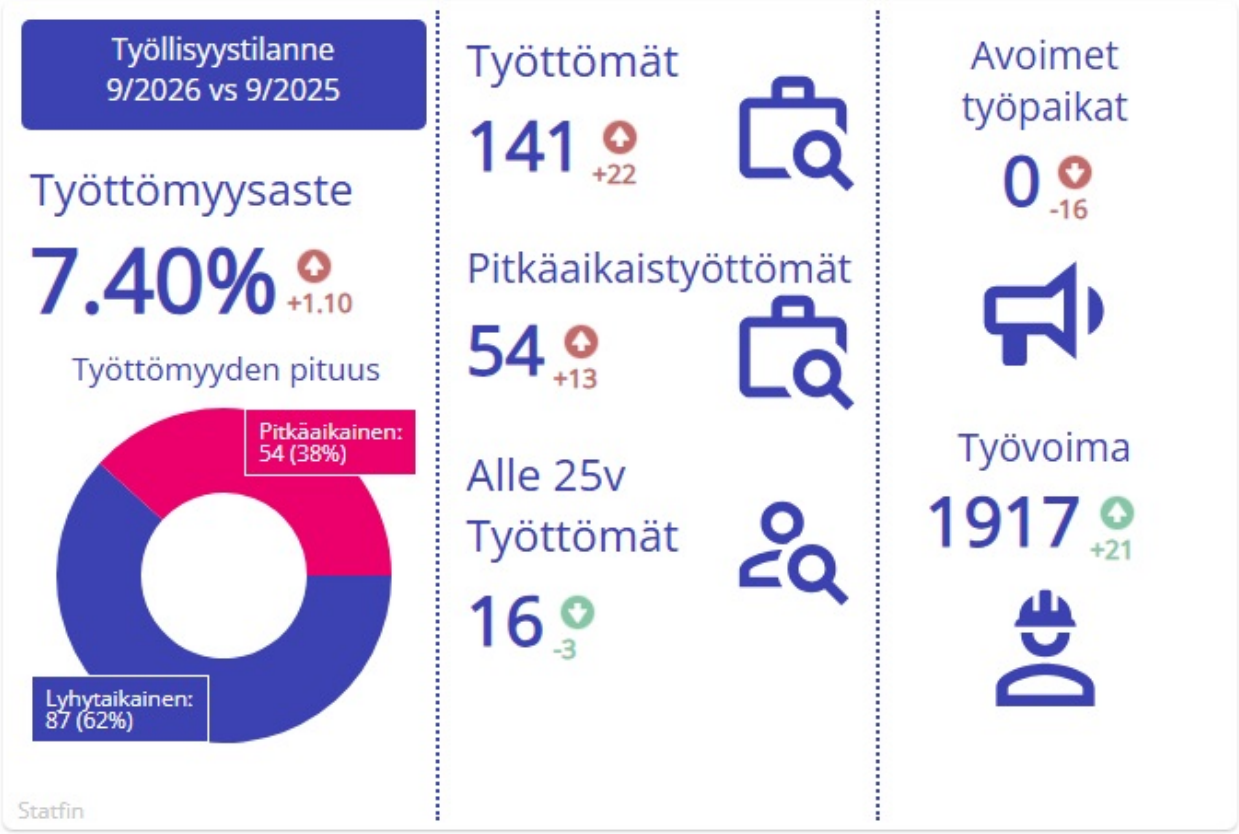





Kokonaisnettomuutto
25
0
-25
-50
22 Q1
22 Q2
22 Q3
22 Q4
23 Q1
23 Q2
23 Q3
23 Q4
24 Q1
Statfin
Kaustinen


Väestötilanne
1-9/2026 vs 1-9/2025
Asukasluku 9/2026
4071
-1
Ikäjakauma
yli 60:
1334 (33%)
20-59:
1782 (44%)
0-19:
955 (23%)
Statfin
Syntyneet
26
+9
Kuolleet
43
+5
Luonnollinen
Väestönlisäys
-17
+4
Kuntien välinen
nettomuutto
4
+30
Nettomaahan-
muutto
11
+10


Työttömät, % työvoimasta
12%
10%
8%
6%
2016
2018
2020
2022
2024
Kaustinen
Keski-Pohjanmaa
SotkaNet



Väestö- ja työllisyyskehitys

Kaustisella oli 4 071 asukasta syyskuun lopulla 2026 eli 2 asukasta vähemmän kuin syyskuussa 2025 (30.9.2025 asukasmäärä oli 4 073 henkilöä).

Työllisyyden osalta tilanne on viime vuotta selvästi huonompi, sillä syyskuun lopulla 2026 Kaustisen työttömyysaste oli 7,4 % (6,3% 30.9.2025).Työvoiman määrä (nyt 1 917 henkilöä) on kasvanut viime vuoteen verrattuna 21 henkilöllä, sillä 30.9.2025 työvoiman määrä oli 1 896 henkilöä.

Työttömänä oli syyskuun 2026 tilastojen mukaan 141 henkilöä ja avoimia työpaikkoja puolestaan 0 kpl. Viime vuonna vastaavana ajanjaksona Kaustisella oli 119 henkilöä työttömänä ja avoimia työpaikkoja 16 kpl.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli ilahduttavasti vähentynyt viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (30.9.2026 16 työtöntä alle 25-vuotiasta ja 30.9.2025 19 työtöntä alle 25-vuotiasta). Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on pysynyt lähes samalla tasolla (nyt 48 henkilöä, kun vuosi sitten yli 50-vuotiaiden työttömien määrä oli 47 henkilöä).

Pitkäaikaistyöttömien määrä on huolestuttavasti kasvanut: 30.9.2026 heitä oli 54 henkilöä, kun vuosi sitten heitä oli 41 henkilöä. Kunta onkin resursoimassa omaan työllisyys- ja kotouttamiskoordinaattorin palkkamiseen ensi vuoden alusta tavoitteena vähentää pitkäaikaistyöttömyyttä.

TE-palvelujen siirtyivät valtiolta kuntien järjestettäväksi vuoden 2025 alussa. Kaustisella on jatkossakin lähipalvelut tutussa paikassa kunnanviraston vieressä asiointipisteen tiloissa. Yhteistyötä kunnan ja työvoimapalvelujen kanssa on entisestään tiivistetty.

Lähteet: Pohjanmaan elinvoimakeskus, Työllisyyskatsaus syyskuu 2026 ja Tilastokeskus, Väestön ennakkotilasto 2026Q1-2026Q3.

Talousarvion rakenne ja sitovuus

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksien tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestävällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset.

Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat. Nykyinen kuntalaki asettaa kunnalle taloussuunnitteluun ja strategian laatimisen näkökulman kuntakonsernitasolle. Talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta.

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan.
Talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan on huolehdittava tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiudesta.

Suunnitellun toiminnan ja hankkeiden on oltava realistisia suhteessa käytettäviin voimavaroihin.
Talouden tasapainoperiaate sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää kunnan voimavaroja.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi vuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi.
Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvion sitovuudesta on säädetty kuntalain 110 §:ssä. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ollen samalla myös ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.
Talousarvio on sitova lautakuntatasolla.

Talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

1.2 Kunnan toiminta-ajatus, strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

Kaustisen uusi kuntastrategia hyväksyttiin keväällä 2025.

Strategian rooli ja tavoitteet on määritelty seuraavasti:

- Strategian tarkoituksena on määrittää kunnan yhteinen tahtotila ja näkemys halutusta kehittämisen suunnasta.
-

Visionamme on : Rohkeasti kasvava ja kansainvälinen, sykkeestään ja soinnistaan tunnettu Kaustinen.

Arvomme ovat:
- Luovaa
- laadukasta ja
- luonnollista.

Toimintaamme ja tunnettuuttamme laajennamme entistäkin kansainvälisemmäksi. Viestinnässä, teoissa ja päätöksenteossa katseemme suuntaa eteenpäin. Toteutamme strategian yhdessä ja yhteisöllisesti.

Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan pitkän aikavälin tavoitteista, joiden ympärille muodostuu kokonaiskuva halutusta tulevaisuudesta.

Kuntastrategiamme mukaan suhtaudumme avoimesti ideoihin, jotta pystymme tekemään asioita isommin,

rohkeammin ja paremmin. Lisäämme yhteistyötä sekä yhteistä kehittämistä ja ideakulttuurin rakentamista yrittäjiin, yhdistyksiin ja muihin sidosryhmiin.

Hoidamme asioita tavoitteellisesti ja systemaattisesti.

Pyrimme kasvattamaan asukaslukuamme ja saatamme taloutemme kestävälle pohjalle laadukkaasti ja uskottavasti. Laatu määrittää kaikkea kunnan toimintaa aina kuntalaisten palveluista koulutukseen, yrittäjäpalveluihin ja viestintään.

Toteutamme laatuoperaation, jossa jokainen toimiala ja yksikkö hioo ja yhteensovittaa koko kunnan kannalta ajatellen toimintaansa sujuvuuden ja palvelumuotoilun periaattein.

Kunnioitamme luontoa ja se on läsnä kaikessa tekemisessämme, sekä tavassamme yhdistää luonto, matkailu ja musiikki. Huolehdimme ympäristöstä ja korostamme kestävää kehitystä ja vastuullisuutta.
Kehitämme ja markkinoimme Kaustista ympärivuotisena matkailukohteena. Huolehdimme luonnosta ja arvoista huomioiden ne kaavoituksessa ja rakentamisessa niin, että Kaustinen on viihtyisä asuinkunta. Vahvistamme kestävää kehitystä ja luonnon suunnitelmallista nivomista kaikkeen toimintaan.

Kansanperinne ja -musiikki ovat läsnä kaikkialla ja kaikissa ikäryhmissä.

Toiminnalla tavoitellaan paitsi talouskasvua ja asukasmäärän kasvua, myös henkistä, fyysistä ja taloudellista hyvinvointia ja elinvoimaa kaikille kuntalaisille.

Yhdessä eri toimijoiden kanssa kehitämme matkailutoimintaa systemaattisesti hyödyntäen kansanmusiikkia ja kansanperinteitä markkinoinnissa.

Musiikkilukiolla on tärkeä rooli kansainvälisellä musiikkikasvatuskentällä.

Laadukkaalla ja kestävällä kaavoituksella tuemme palveluiden monipuolisuutta ja vihreän siirtymän tuomaa elinvoimaa.

Vahvistamme Kaustista seutukunnan keskuksena ja parannamme kunnan pitovoimaa mm. kouluja kunnostamalla.

Vahvistamme kuntakuvaamme ja brändi-ilmettämme. Viestintää toteutetaan viestintäohjeen ja viestintäsuunnitelman mukaisesti, kunnan graafinen ohjeistus ja visuaalinen ilme huomioiden. Kohdeyleisönä on koko maailma.

Viestinnässä korostuvat arvomme: luovuus, laatu ja luonnollisuus. Hyödynnämme kunnan saamia tunnustuksia.

Parannamme työnantajamielikuvaa selkeällä ja laadukkaalla viestinnällä.

1.2.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohje

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä konsernivalvonnan ohjeet on uudistettu viimeksi vuonna 2019. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kaikkia kuntakonsernin toimintoja ohjaava periaate. Sisäisen valvonnan ohjeen liitteenä olevaa taulukkoa käytetään omavalvontaan aiempaa runsaammin. Taulukon käyttöä on käsitelty eri henkilöstöryhmien työpalavereissa. Toimiva sisäinen valvonta ehkäisee myös mahdollisia kunnan kautta tapahtuvia rahanpesuyrityksiä.

Kunnan hallintosääntö on päivitetty kesällä 2025. Sisäiseen valvontaan ei tehty muutoksia. Hallintosäännön mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen valvonta, tilintarkastus ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline, jonka järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta ja raportoi kunnanhallitukselle keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntakonsernia johtavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konserniohjauksella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on edistää kuntakonsernin johtamista yhtenä kokonaisuutena, yhtenäisin, konsernin kokonaisedun huomioonottavin periaattein. Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta mm. yhtiöiden vuosiraporteista ja esittämällä kantansa kunnan tai yhtiön toimintaan tai vastuisiin merkittävästi vaikuttaviin yhtiön päätösasioihin, joihin yhtiöllä on valmisteluvaiheessa velvollisuus kunnan kanta kirjallisesti hankkia.

Konserniohjauksessa on otettu käyttöön kerran kuukaudessa pidettävät konsernijohtoryhmän kokoukset, joissa tytäryhtiöt ja kunnan konsernijohto käyvät aktiivista keskustelua tytäryhtiöiden toimintaan vaikuttavista asioista.

Tavoite

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa varaudutaan toimialakohtaisesti keskeisiin riskeihin.

Palvelutuotantoon vaikuttavimpia tekijöitä ovat kunnan tehtävien kasvu, rahoituksen riittävyys ja henkilöstön saatavuus. Kunnan takausvastuista merkittävin osuus on Kuntien takauskeskuksen mahdollisesta vastuusta. Kuntakonsernin lainakanta on iso.

Kunnan hallinto-organisaatio on ohut, asiantuntijaviranhaltijoita vähän ja toimialat laajoja. Toimissa erityistä huomiota kiinnitetään toiminnan suunnitelmallisuuteen ja kriittisten toimintojen ylläpitämiseen poikkeustilanteissakin. Sijaisuudet hoidetaan sisäisin järjestelyin ja työtehtävien prioriteettijärjestystä miettien aina kun se on mahdollista. Kasvaneiden sairauspoissaolojen vuoksi tämä käy koko ajan vaikeammaksi tavaksi järjestää päivittäinen työskentely. Rekrytoinneissa kilpailu eri alueiden ja yksityisen sektorin kanssa osaajista tulee olemaan entistä kovempaa. Riittävät resurssit oman tehtävän hyvään hoitamiseen lisäävät työn tehokkuutta, työhyvinvointia ja työhön sitoutumista.

Kunnan vakuutukset ovat meklariliike Novumin hoidossa ja kilpailutus on suoritettu syyskuussa 2017. Uusi kilpailuttaminen tulisi siten suorittaa mahdollisimman ripeällä aikataululla.

Merkittävin kiinteistöihin liittyvä riski, joka samalla on myös kuntatalouden riski, on omien kiinteistöjen ja rakennusten kunto ja hoito tiukassa taloustilanteessa. Erityistä huomiota kiinnitetään uusien kiinteistöjen asianmukaiseen ja ajantasaiseen huoltoon. Kunnalle on myös siirtymässä Kansantaiteenkeskus, joka lähitulevaisuudessa vaatii mittavan ja kalliin saneeraamisen.

1.2.2 Henkilöstön yhteistoiminta, työsuojelu ja tasa-arvo

Uuden kuntastrategian mukaiset toiminnan arvot ovat luovuus, laatu ja luonnollisuus. Henkilöstölle järjestetyissä tilaisuuksissa on yhteisesti pohdittu, mitä nämä arvot jokaisen työssä voisivat tarkoittaa. Luovuudella tarkoitetaan oman ja yhteisen työn kehittämistä. Vaikka kunta on monenlaisen oikeussääntelyn kohde, se on ennen kaikkea itsehallintoyksikkö. Kunnalla on vapaus valita, miten se lakisääteiset velvoitteensa ja palvelunsa toteuttaa. Laatu strategiassa määritellään operaationa, jossa jokainen toimiala ja yksikkö hioo ja yhteensovittaa koko kunnan kannalta ajatellen toimintaansa sujuvuuden ja palvelumuotoilun periaattein. Luonnollisuus voidaan kestävän kehityksen rinnalla nähdä myös toiminnan tyylinä: kohtaamme asiakkaat, toisemme ja itsemme myönteisesti ja hyväksyvästi.

Kunnan palvelutehtävässä onnistumisessa on keskeistä henkilöstön hyvä työkyky ja osaaminen. Työkykyä tuetaan työterveyspalveluilla ja henkilöstöetuuksilla. Työterveyshuolto tarkoittaa lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi vastaanottopalveluja sopimuksen mukaisin laboratiorio- ja kuvantamispalveluin vähintään 4 kk palvelussuhteessa oleville. Samoin tarjotaan 150 euron suuruinen epassi-etuus vähintään 4 kk yhtäjaksoisessa palvelussuhteessa oleville käytettäväksi liikunta- ja hyvinvointipalveluihin. Vakituinen henkilöstö saa etuuden käyttöönsä vuoden alusta ja määräaikainen edellytetyn määräaikaisuuden täytyttyä. Työyksiköt voivat käyttää vuosittain puolen työpäivän verran palkallista aikaa tyky-tilaisuuden järjestämiseen henkilöstöjaoston antaman ohjeen mukaisesti. Tyky-tilaisuuden yhteydessä voidaan toteuttaa jokin muu työyksikön tilaisuus, kuten koulutus, kehittämispäivät, ammattivierailu tai henkilöstön merkkipäivien muistaminen.

Toimialat suunnittelevat ammatillisen täydennyskoulutuksen ja varaavat siihen määrärahat itse. Koulutusta anotaan HR-järjestelmä Populuksessa. Edelleen hyödynnetään maksuttomia viranomaisinfoja ja Kuntaliiton ja Kuntatyönantajien verkkokoulutusta. Kaikkeen työajalla tapahtuvaan koulutukseen osallistumisesta päättää esihenkilö.

Henkilöstön työkykyä ja sairauspoissaoloja arvioidaan vuosittain esihenkilöstön ja työterveyshoitajan kanssa. Työkyvyn tukemisessa ja sairauspoissaolojen vähentämisessä on olennaista puuttua niihin poissaoloihin, joiden syyhyn työnantaja voi vaikuttaa. Käytössä on varhaisen tuen malli, jonka mukainen työkyvyä selvittävä keskustelu käydään kun puolen vuoden jaksolla on 4-6 lyhyttä poissaoloa.

Esihenkilöstön ja työterveyden väliseen viestinään on käytössä YritysPlus-järjestelmä, jossa esihenkilöstö voi mm tehdä tietoturvallisia toimenpidepyyntöjä tarvitessaan työterveyshuollon apua henkilön työkyvyn tukemisessa.

Sijaistarvetta arvioidaan edelleen kriittisesti ja lyhytaikaiset sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti työtehtävien priorisoinnin ja jakamisen keinoin, kunnan palvelutehtäviä vaarantamatta. Sijaisuuksien hoitaminen sisäisin järjestelyin eli poissaolijan työtehtäviä työssä oleville siirtäen lisää työssä olevien kuormitusta ja voi aiheuttaa jossain määrin uusia sairauspoissaoloja tai hyvän työvoinnin laskua.

Kunnan työsuojelupäällikkönä toimii rakennustarkastaja.Työsuojelutoimikunta-henkilökuntaneuvoston työsuojeluasioiden valmistelusta ja esittelystä vastaa työsuojelupäällikkö ja yhteistoiminnan mukaisten asioiden valmistelusta ja esittelystä vastaa hallintojohtaja.

Talousarvion 2027valmistelua on käsitelty henkilöstön kanssa yhteistoiminnassa xx.xx.2026.

1.2.3 Kestävä kehitys

Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja järjestää palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kestävän kehityksen kunta turvaa hyvän elämisen mahdollisuudet sekä nykyisille että tuleville asukkaille.

Ympäristönsuojelu on tärkeä paikallinen tehtävä ja kestävän kehityksen perusta. Neuvotteleva ja osallistava suunnittelu esim. kaavoituksessa edistää kestävän kehityksen tavoitteita.
Alueen uudet investoinnit ja -suunnitelmat tuovat uusia haasteita asuinympäristön suunnitteluun myös kestävän kehityksen näkökulmasta.

Kunnan toiminnassa, hankinnoissa, koulutuksessa ja jätteiden käsittelyssä noudatetaan ekologisen kestävän kehityksen periaatteita. Koronaepidemia on vakiinnuttanut etäkokoukset ja -koulutukset, jolloin työmatkat ovat vähentyneet merkittävästi.

Kestävän kehityksen tavoitteet hallintokunnittain otetaan käyttösuunnitelmassa aina osaksi talousarviota ja -suunnitelmaa.

1.3 Taloussuunnitelman puitteet

Talousarviota laaditaan jälleen kerran epävarmassa maailmantilanteessa, mikä tuo haasteiita myös kuntatalouden suunnitteluun ja taloushallintaan.
Energian saatavuus ja hintojen nousu heikentävät talousnäkymiä. Konsernin lainakanta on iso, vaikkakin uusilla lainajärjestelyillä odotetaan olevan positiivista vaikutusta taloustilanteeseen. Kunta on myös joutunut pääomittamaan tytäryhteisöjään huomattavilla summilla.
Tulo- ja kiinteistöverojen osalta jatkettaneen nykyisillä kiinteistöveroprosenteilla.

2. Kunnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029

2.1 Toiminnan ja talouden päämäärät kuntastrategiassa

Kuntastrategian keskeinen ajatus on, että Kaustinen kehittyy entistäkin kansainvälisemmäksi.

Keskeiseksi mittariksi on asetettu kunnan väestökehitys. Kunnassa oli vuoden 2025 lopulla 4 075 asukasta eli 41 asukasta vähemmän kuin vuonna 2024. Tilastokeskuksen väestöennuste ennustaa kunnan väkiluvuksi vuonna 2030 yhteensä 3 926 asukasta ja vuonna 2040 yhteensä 3 600 asukasta. Väestöennuste on laskusuuntainen, mutta kuitenkin Kaustisen ikärakenne on alueellisesti tarkasteltuna hyvä.

Konsernivalvontaa ja ohjausta tehostetaan. Hallintosäännön mukaan konsernijohto raportoi valtuustolle neljännesvuosittain yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä antaa arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta.

Kunnan talouden tasapainottamisessa keskeisenä mittarina on, että kuntapalvelut Kaustisella tuotetaan Keski-Pohjanmaan kuntien keskitasoa edullisemmin.
Uusi kuntastrategia hyväksyttiin vuoden 2025 aikana.

Strategiset tavoitteet:
Kuntastrategiamme mukaisesti kasvatamme asukaslukuamme. Strategiatavoitteen mukaisella kaavoituksella ja rakentamisella pyrimme siihen, että Kaustinen on viihtyiseä asuinkunta. Vahvistamme kestävää keshitystä ja luonnon suunnitelmallista kytkemistä mm. kaavoituksen yhteyteen. Koulutilojen kunnostamisella parannamme perheiden pitovoimaa.

Strategiatavoitteiden mukaisella asuntorakentamisella vaikutetaan myös myönteiseen väestökehitykseen. Suurin yksittäinen tavoite on asuntotuotannolla. Tulevassa strategiassa on kuitenkin väestönkasvutavoitteen lisäksi suunnattava painotusta entistä enemmän kuntalaisten hyvinvoinnin kasvattamiseen.

Kaivostoimintaan sisältyvät suuret odotukset. Kaivostoiminta tuo vihreää siirtymää ja elivoimaa.
Kaustista vahvistetaan seutukunnan keskuksena.

Kunnan tytäryhtiöistä Kaustisen Kehitys Oy rakentaa tarvittaessa teollisuustiloja ja Kiinteistö Oy Rekipolska asuntoja. Keskustan kaavan avaamisella tuetaan elinkeino- ja liiketoiminnan kehittymistä. Avainasemassa ovat liikennejärjestelyt.

Kaikella toiminnalla tavoitellaan paitsi talouskasvua ja asukasmäärän kasvua, myös henkistä, fyysistä ja taloudellista hyvinvointia ja elinvoimaa kaikille kuntalaisillemme.

Lisäksi strategisina tavoitteina ovat palvelujen laadun paraneminen, kansainvälinen maine ja matkailijamäärien kasvu.

2.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelma vuosille 2027–2029 täyttää vaateen.

2.3 Talousarvio, palvelutuotanto

Kuntapalveluihin on investoitu viime vuosina voimakkaasti ja investointimenot ovat kasvattaneet kunnan velkaantumista. Tehdyt palveluinvestoinnit lisäävät suunnittelukauden käyttötalousmenoja ja kasvattavat vuotuisia poistoja, mutta myös kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan vetovoimaa.

Investointisuunnitelma painottuu talousarvio- ja suunnitteluvuosina infran rakentamiseen ja rakennusten peruskorjaukseen.

Kunnan palvelutuotannossa hyödynnetään yhteistyömahdollisuuksia naapurikuntien tai muiden kumppaneiden kanssa. Tällä hetkellä kunta myy Vetelin kunnalle rakennustarkastajan ja ympäristötarkastajan palveluja. Mahdollisuutta myös muiden palvelujen myymiseksi selvitetään.

2.3.1 Toimintakate 1 000 eur

Toimintakate (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakate	**- 12 375**	**- 12 961**	**- 13 471**	**- 13 227**	**- 13 423**

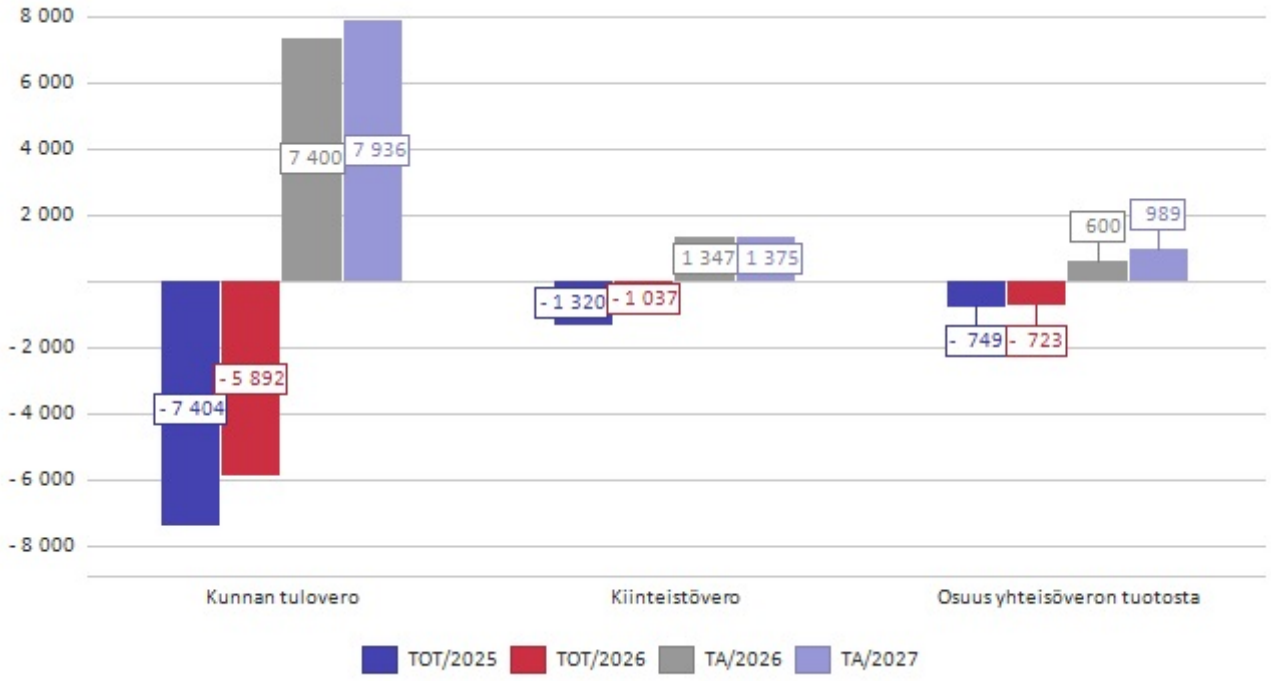
2.3.2 Vuosikate 1 000 eur

Vuosikate (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Vuosikate	**2 684**	**1 770**	**1 624**	**1 796**	**1 700**

2.3.3 Verotus 1 000 eur

Kunnanvaltuusto vahvistanee 12.11.2026 Kaustisen kunnallisveroprosentiksi vuodelle 2026, 9,9 %.
Kiinteistöjen omistajia verotetaan vuonna 2025 seuraavasti: Yleinen 1,30 % (maapohjan osalta) ja 1,10 % (rakennusten osalta), vakituinen asunto 0,6 %, muu asunto 1,10 %, voimalaitos, 3,10 %, yleishyödyllinen yhteisö 0,00 % ja rakentamaton rakennuspaikka 3,1 %.
Vuonna 2027 arvioidaan verotuloja kertyvän 10 300 000 euroa.

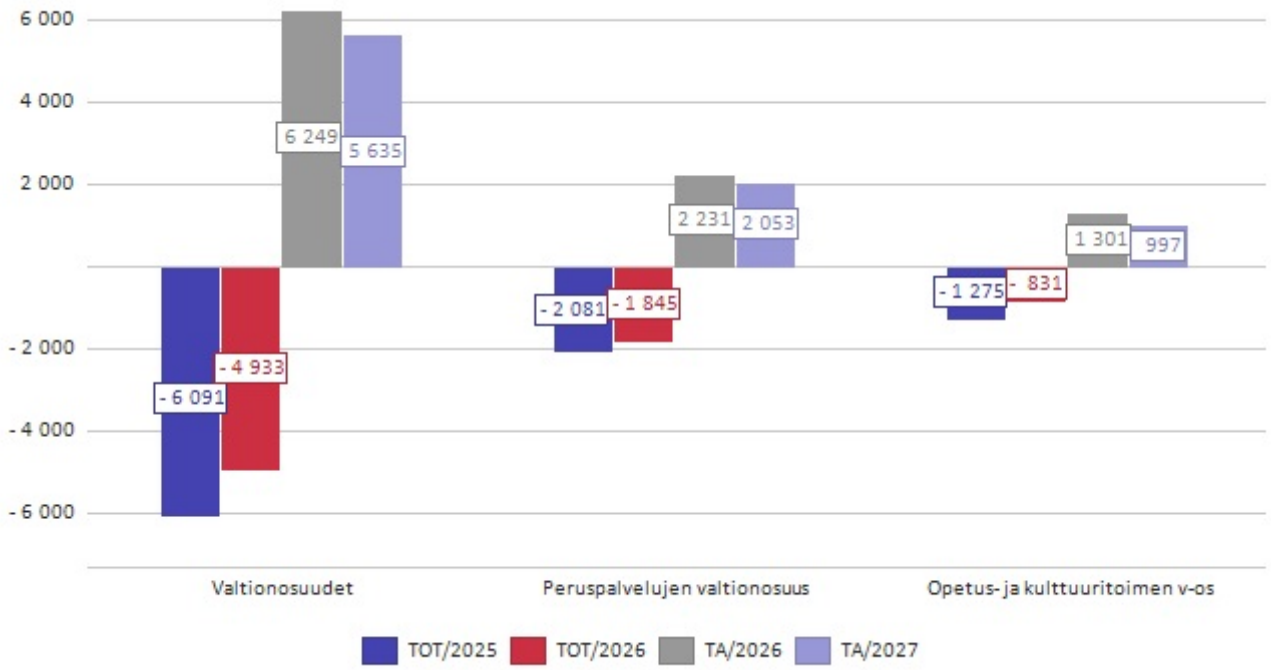
Verotulot (1000 €)	TA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Verotulot	**9 347**	**10 300**	**10,20 %**	**9 900**	**10 000**
Kunnan tulovero	7 400	7 936	7,24 %	7 900	7 900
Kiinteistövero	1 347	1 375	2,08 %	1 400	1 400
Osuus yhteisöveron tuotosta	600	989	64,83 %	600	600
Muut verotulot			0,00 %		100



2.3.4 Valtionosuudet 1 000 eur

Talousarvioesitykseen sisältyvät valtionosuudet vuodelle 2027 ja edeltäviltä vuosilta ovat tuhansina euroina.

Valtionosuudet (1000 €)	TA 2026	TA 2027	Muutos%	TS 2028	TS 2029
Valtionosuudet	**6 249**	**5 635**	**-9,83 %**	**5 848**	**5 848**
Kunnan peruspalvelujen valtionsosuus	4 435	4 065	-8,34 %	4 435	4 435
Muut valtionosuudet	1 814	1 570	-13,47 %	1 414	1 414



Yhteenveto käyttötalous tulosalueittain	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos TA 2027/ TA 2026
KÄYTTÖTALOUS				
Toimintatuotot	6 403 550	5 968 910	6 322 698	353 788
Toimintakulut	-18 778 818	-18 929 922	-19 779 494	-849 572
Toimintakate	-12 375 267	-12 961 012	-13 456 796	-495 784
Poistot ja arvonalentumiset	-1 710 651	-1 664 840	-1 502 845	161 995
Yleishallinto				
Toimintatuotot	181 099	136 260	51 507	-84 753
Toimintakulut	-2 666 093	-2 621 869	-2 580 109	41 760
Toimintakate	-2 484 994	-2 485 609	-2 528 602	-42 993
Poistot ja arvonalentumiset	-33 114	-25 865	-27 000	-1 135
Sivistystoimen hallinto				
Toimintatuotot	244 122	302 660	353 572	50 912
Toimintakulut	-251 608	-331 013	-342 024	-11 011
Toimintakate	-7 486	-28 353	11 548	39 901
Poistot ja arvonalentumiset	-10 434	-9 400	-18 000	-8 600
Opetustoimi				
Toimintatuotot	627 726	444 273	482 419	38 146
Toimintakulut	-7 712 053	-7 782 017	-8 355 245	-573 228
Toimintakate	-7 084 327	-7 337 744	-7 872 826	-535 082
Poistot ja arvonalentumiset	-1 837	-1 140	-1 500	-360
Muu sivistystoimi				
Toimintatuotot	287 200	312 125	202 772	-109 353
Toimintakulut	-1 091 520	-1 170 883	-1 236 743	-65 860
Toimintakate	-804 320	-858 758	-1 033 971	-175 213
Poistot ja arvonalentumiset	-1 560	-940	0	940
Varhaiskasvatus				
Toimintatuotot	107 197	107 428	104 002	-3 426
Toimintakulut	-2 857 295	-2 824 987	-2 996 659	-171 672
Toimintakate	-2 750 098	-2 717 559	-2 892 657	-175 098
Poistot ja arvonalentumiset	-224	-18	0	18
TEKNINEN TOIMI				
Toimintatuotot	4 956 206	4 666 164	5 128 426	462 262
Toimintakulut	-4 200 248	-4 199 153	-4 268 714	-69 561
Toimintakate	755 957	467 011	859 712	392 701
Poistot ja arvonalentumiset	-1 663 482	-1 627 477	-1 456 345	171 132
Yhdyskuntapalvelut				
Toimintatuotot	3 814 309	3 674 972	4 029 572	354 600
Toimintakulut	-3 319 136	-3 304 108	-3 365 425	-61 317
Toimintakate	495 173	370 864	664 147	293 283
Poistot ja arvonalentumiset	-1 428 279	-1 397 083	-1 361 305	35 778
Liiketoiminta				
Toimintatuotot	1 061 517	918 592	1 020 120	101 528
Toimintakulut	-692 681	-728 971	-726 062	2 909
Toimintakate	368 836	189 621	294 058	104 437
Poistot ja arvonalentumiset	-230 695	-225 884	-91 000	134 884
Ympäristölautakunta				
Toimintatuotot	80 380	72 600	78 734	6 134
Toimintakulut	-188 431	-166 074	-177 227	-11 153
Toimintakate	-108 052	-93 474	-98 493	-5 019
Poistot ja arvonalentumiset	-4 509	-4 510	-4 040	470

2.4.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma, ulkoinen	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**3 314 234**	**2 820 765**	**3 014 129**	**2 510 000**	**2 510 000**
Myyntituotot	1 702 355	1 348 393	1 494 025	1 300 000	1 300 000
Maksutuotot	179 562	207 528	148 200	140 000	140 000
Tuet ja avustukset	346 370	290 444	254 665	200 000	200 000
Muut toimintatuotot	1 085 948	974 400	1 117 239	870 000	870 000
Vuokratuotot	890 311	873 300	1 006 300	770 000	770 000
Muut tuotot	195 637	101 100	110 939	100 000	100 000
Toimintakulut	**-15 689 502**	**-15 781 777**	**-16 485 012**	**-15 737 000**	**-15 933 000**
Henkilöstökulut	-9 597 581	-9 650 823	-10 503 954	-9 847 000	-10 043 000
Palkat ja palkkiot	-7 782 262	-7 837 342	-8 538 897	-7 994 000	-8 154 000
Henkilösivukulut	-1 815 319	-1 813 481	-1 965 057	-1 853 000	-1 889 000
Eläkekulut	-1 560 852	-1 554 036	-1 681 212	-1 588 000	-1 619 000
Muut henkilösivukulut	-254 467	-259 445	-283 845	-265 000	-270 000
Palvelujen ostot	-3 695 158	-3 726 280	-3 552 432	-3 470 000	-3 470 000
Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-350 896	-264 837	-313 448	0	0
Muiden palvelujen ostot	-3 344 262	-3 461 443	-3 238 984	-3 470 000	-3 470 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 367 820	-1 438 734	-1 482 918	-1 500 000	-1 500 000
Avustukset	-695 903	-676 878	-712 162	-680 000	-680 000
Avustukset kotitalouksille	-182 542	-184 878	-187 162	0	0
Avustukset yhteisöille	-513 361	-492 000	-525 000	-680 000	-680 000
Muut toimintakulut	-333 039	-289 062	-233 546	-240 000	-240 000
Vuokrakulut	-210 962	-192 303	-151 455	-190 000	-190 000
Muut kulut	-122 076	-96 759	-82 091	-50 000	-50 000
Toimintakate	**-12 375 267**	**-12 961 012**	**-13 470 883**	**-13 227 000**	**-13 423 000**
Verotulot	**9 473 148**	**9 347 000**	**10 300 000**	**9 900 000**	**10 000 000**
Valtionosuudet	**6 090 660**	**6 249 144**	**5 635 063**	**5 848 424**	**5 848 424**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-504 508**	**-865 000**	**-840 000**	**-725 000**	**-725 000**
Korkotuotot	27 575	0	25 000	0	0
Muut rahoitustuotot	67 550	21 000	41 000	61 000	61 000
Korkokulut	-592 898	-880 000	-900 000	-780 000	-780 000
Muut rahoituskulut	-6 735	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Vuosikate	**2 684 033**	**1 770 132**	**1 624 180**	**1 796 424**	**1 700 424**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 710 651**	**-1 664 840**	**-1 502 845**	**-1 650 000**	**-1 650 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 710 651	-1 664 840	-1 502 845	-1 650 000	-1 650 000
Tilikauden tulos	**973 382**	**105 292**	**121 335**	**146 424**	**50 424**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**973 382**	**105 292**	**121 335**	**146 424**	**50 424**

2.4.2 Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TA 2027	TA 2026	TA 2025
Vuosikate	1 624 180,00	1 767 417,00	1 786 306,00
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Toiminnan rahavirta	1 624 180,00	1 767 417,00	1 786 306,00
Investointimenot	-1 058 500,00	-1 143 900,00	-928 465,00
Rahoitusosuudet investointeihin		45 000	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo			
Investointien rahavirta	**-1 058 500,00**	**-1 098 900,00**	**-928 465,00**
TOIMINNAN INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	565 680,00	668 517,00	857 841,00
Antolainasaamisten lisäys		0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	120 000,00	60 000,00	0,00
Antolainauksen muutokset	**120 000,00**	**60 000,00**	**0,00**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	2 256 213,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 352 385,00	-4 946 535,68	-3 006 125,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 160 322,00	2 500 000,00	381 763,00
Lainakannan muutokset	**1 487 293,00**	**-190 322,68**	**-2 624 362,00**
Toimeksiantojen muutos		0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos		0,00	0,00
Saamisten muutos		0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos		0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 607 293,00	-130 322,68	-2 624 362,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 172 973,00	538 194,32	-1 766 521,00
Rahavarat 31.12.	-2 327 027,00	472 194,32	-672,41
Rahavarat 1.1.	4 500 000,00	66 000,00	-1 765 848,59
	2 172 973,00	**538 194,32**	**-1 766 521,00**
Lainakanta 31.12.	26 500 000,00	27 597 525	30 083 650
Asukasmäärä 31.12.	4071	4073	4124
Lainamäärä/asukas	6 509	6 776	7 295
Kuntastrategia, lainamäärä/as, max			
Investointien tulorahoitus %	153,4	160,8	192,3

2.4.3 Investoinnit 2027

Investoinnit	TA 2027	TS 2028	TS 2029
INVESTOINNIT			
Kunnanviraston ohjelmisto- ja laitehankinnat	58 500	50 000	50 000
Maa- ja metsäalueet	100 000	50 000	50 000
Käyttöomaisuusarvopaperit			
Rakennusten kunnossapito	310 000	240 000	90 000
Vesi- ja viemärilaitos	170 000	215 000	245 000
Kiinteät rakenteet, puistot, kadut ym.	290 000	420 000	575 000
Koneet ja kalusto	130 000	25 000	35 000
Yhteensä	**1 058 500**	**1 000 000**	**1 045 000**

3. Tytäryhtiöt

3.1 Kaustisen kehitys Oy

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Elina Verronen

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kaustisen Kehitys Oy:n tehtävä

Kaustisen Kehitys Oy on kunnan 100 % omistama yritys, jonka tehtävänä on hoitaa kunnan puolesta ne toiminnat, joihin liittyy kaikenlainen kilpaileminen vapailla markkinoilla. Yhtiön tehtävänä on tarjota yrityksille ja kuntalaisille erilaisia ajanmukaisia ja käyttötarkoitukseen sopivia liike-, toimisto- ja teollisuustiloja vuokrattavaksi tai ostettavaksi. Lisäksi Kaustisen Kehitys Oy harjoittaa majoitus- ja ravintolatoimintaa, sekä mahdollista muuta Kaustisen Kehitys Oy:n yhtiöjärjestyksessä mainittua toimintaa yhtiön käytössä olevien resurssien mukaan.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Taloudellisena tavoitteena on rakentaa, vuokrata ja myydä teollisuus-, toimisto- ja liiketiloja kannattavasti sekä turvata hotellitasoisen majoituksen saaminen Kaustisella niin matkailun, kuin työn vuoksi paikkakunnalla ja lähiseudulla asioiville henkilöille. Tavoitteena on tehdä mahdolliseksi erilaisten yksityisten ja julkisten tapahtumien järjestäminen paikkakunnalla asiakkaan ja asukkaiden tarpeen mukaan. Toiminnassa pyritään olemaan joustavia ja nopeita kuitenkin niin, ettei taloudellisista tavoitteista tingitä ja tilat vuokrataan kannattavasti. Kaustisen Kehitys Oy ja sen tytäryhtiöt KOY Kruupakka 1 ja KOY Kaustisen Funkis fuusioituvat vuoden 2026–2027 vaihteessa yhdeksi yhtiöksi. Tällä pyritään yksinkertaistamaan hallintoa ja hakemaan sitä kautta säästöjä ja tehokkuutta yrityksen toimintaan. Vuoden 2027 aikana on myös tarkoitus laatia yhtiölle kiinteistöstrategia.

Investointisuunnitelma

Vuonna 2026 Kaustisen Kehitys Oy:n suurin yksittäinen investointi on ollut hotellin yhteydessä olevan Mosalan leirintäalueen uusimman yksittäisen mökkirakennuksen muuttaminen huoltotilaksi. Mosalan aluetta on pyritty kehittämään myös muilta osin, palvelemaan paremmin matkailijoiden lisäksi myös kuntalaisia. Muuten pyritään toimimaan niin, että rakennusten nykyinen kunto pysyy yllä ja uutta korjausvelkaa ei pääse syntymään. Ylläpidämme rakennuksia ja suoritamme niihin korjaustoimenpiteitä kestävän kehityksen periaatteella sekä teemme tarvittavat lain mahdollisesti vaatimat toimenpiteet ja uudistukset. Korjaustoimenpiteiden aikana myös tekniikkaa uudistetaan paremmin nykyvaatimuksia vastaavaksi. Vaikka tästä aiheutuu kustannuksia, uuteen tekniikkaan siirtyminen vähentää niin energian kulutusta kuin aiheuttaa ympäristölle vähemmän kuormitusta.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toimitusjohtaja	1	1	1	1	1
Hotellipäällikkö	1	1	1	1	1
Hotellityöntekijät (joista 2 kausityöntekijää htv)	8	8	8	8	8
Laitoshuoltaja	1	1	0	0	0
Yhteensä	**11**	**11**	**10**	**10**	**10**

Asiakas, Talous
Tavoite

Taloudellisena tavoitteena on rakentaa, vuokrata ja myydä teollisuus-, toimisto- ja liiketiloja kannattavasti sekä turvata hotellitasoisen majoituksen saaminen Kaustisella niin matkailun, kuin työn vuoksi paikkakunnalla ja lähiseudulla asioiville henkilöille.	
Mittarit	**Tavoite**
Uusi mittari	

Tavoite
Tavoitteena on myös tehdä mahdolliseksi erilaisten yksityisten ja julkisten tapahtumien järjestäminen paikkakunnalla asiakkaan tarpeen mukaan. Toiminta on joustavaa ja nopeaa kuitenkin niin, ettei taloudellisista tavoitteista tingitä ja tilat vuokrataan kannattavasti. Tavoitteena on saada vuokrattua yhtiön hallussa olevat tyhjät tilat eteenpäin.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Näkymät vuodelle 2027

Vuodelle 2027 tavoitteena on tehdä 0 tulos, kaikki plussalle menevä on positiivista kehitystä.
Kulurakenteeseen saadaan säästöjä fuusion ja tiukan talouskurin ansiosta.
Hotellin vuoden 2026 todella positiivinen festivaaliviikon tulos motivoi yhtiötä panostamaan lisää tulevan kesän 60-vuotis juhlan järjestelyjen suunnittelemiseen ja toteuttamiseen.
Kaustisen Kehitys Oy:n toimintaan vaikuttaa nykyinen maailmanpoliittinen tilanne, ilmastonmuutos ja inflaatio samalla tavalla kuin kaikkiin muihinkin yrityksiin.

3.1 Kaustisen kehitys Oy

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Liikevaihto	1 429 746	1 350 000	1 330 000	1 350 000	1 400 000
Materiaalit ja palvelut yht	- 195 617	- 180 000	- 200 000	- 210 000	- 220 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 244 593	- 145 000	- 140 000	- 140 000	- 140 000
Henkilöstökulut	- 475 449	- 420 000	- 420 000	- 440 000	- 460 000
Liiketoiminnan muut kulut	- 526 028	- 480 000	- 480 000	- 485 000	- 500 000
LIIKEVOITTO	- 10 082	125 000	90 000	75 000	80 000
Rahoitustuotot ja -kulut	- 116 801	- 75 000	- 85 000	- 70 000	- 70 000
Tilikauden voitto/tappio	- 126 884	50 000	5 000	5 000	10 000

3.2 Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kiinteistö Oy Kaustisen oppilasasuntolat ylläpitää asuntolarakennuksia Nikulassa vuokralaisenaan tällä hetkellä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä.

Tulos

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

– päävuokralaisen toiminnan muutokset
– kiinteistöjen kuntoon liittyvät riskit
– asumismuotojen muutokset
– korkotason nousu ja yhtiön talouteen liittyvät riskit

3.2 Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Liikevaihto	94 556	94 530	96 000	98 000	100 000
Materiaalit ja palvelut yht	- 44 038	- 51 400	- 48 000	- 50 000	- 49 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 16 750	- 16 500	- 16 000	- 15 000	- 14 500
Henkilöstökulut	- 1 266	- 900	- 1 000	- 1 100	- 1 000
Liikevoitto	49 251	25 760	31 000	31 900	35 500
Rahoitustuotot ja -kulut	2 114	300	1 000	- 400	- 400
Tilikauden voitto/tappio	34 616	26 060	31 000	31 500	35 100

3.3 Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulos

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

3.3 Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy

3.4 Kiinteistö Oy Rekipolska

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kiinteistö Oy Rekipolskan tehtävänä on vuokra-asuntojen vuokraaminen, ylläpito, uudisrakentaminen sekä peruskorjaaminen sekä vastattava kunnan sosiaalisesta vuokra-asunto tarjonnasta.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toimistusjohtaja ostopalveluna	1	1	1	1	1
Kiinteistösihteeri	1	1	1	1	1
Yhteensä	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

Tulos

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Korkotason nousu sekä velkamäärän kasvaminen, väestömäärän pienentyminen ja vuokranmaksukyvyn heikentyminen

3.4 Kiinteistö Oy Rekipolska

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Liikevaihto	1 737 600	1 707 480	1 724 800	1 812 900	1 867 480
Materiaalit ja palvelut yht	- 905 617	- 855 200	- 935 900	- 968 500	- 998 700
Poistot ja arvonalentumiset	- 464 445	- 525 000	- 404 200	- 445 000	- 465 000
Luottotappiot	- 10 730	- 10 000	- 10 500	- 8 000	- 7 000
Henkilöstökulut	- 58 951	- 58 000	- 63 000	- 65 000	- 67 000
Liikevoitto	297 855	269 280	311 200	326 400	329 780
Rahoitustuotot ja -kulut	- 265 603	- 290 000	- 278 600	- 303 000	- 315 000
Tilikauden voitto/tappio	32 252	- 30 720	32 600	23 400	14 780

3.5 Kaustisen Lämpö Oy

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnan keskitetyn energiahuollon tuotanto, ylläpito ja kehittäminen.
Tuotetaan keskeytymätöntä energiajakelua asiakkaille.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaukolämpölaitoksen hoitajat	4	4	4	4	4
Toimitusjohtaja	1	1	1	1	1
Yhteensä	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**

Tulos

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Energiamateriaalien hintojen nousu ja saatavuus tulevaisuudessa.
Energiahintaan tulee korotusta verojen ja materiaalikustannusten noustessa ja myös investointien takia.
Luonnonkatastrofien lisääntyminen sekä kyberhyökkäyksien uhka ja muiden uhkatekijöiden kasvaminen voivat aiheuttaa häiriöitä lämmönjakeluun.

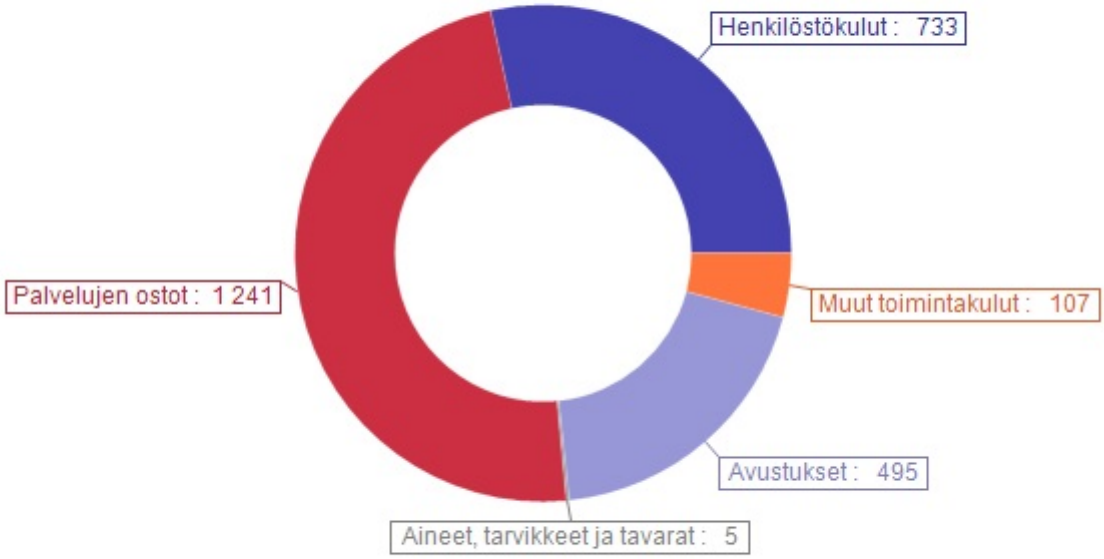
3.5 Kaustisen Lämpö Oy

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Liikevaihto	1 394 239	1 442 750	1 677 409	1 686 000	1 725 300
Liiketoiminnan muut tuotot	3 318	3 000	3 000	3 000	3 000
Materiaalit ja palvelut yht	- 815 791	- 603 000	- 765 000	- 795 000	- 838 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 188 332	- 181 000	- 185 000	- 180 000	- 175 000
Henkilöstökulut	- 403 511	- 403 900	- 410 000	- 415 000	- 420 000
Ulkopuoliset palvelut	- 107 936	- 96 700	- 102 000	- 98 000	- 106 000
Liiketoiminnan muut kulut	- 159 062	- 118 000	- 168 000	- 158 000	- 155 000
Varastot	15 506	10 000	10 000	10 000	10 000
Liikevoitto	- 153 633	53 150	60 409	54 300	54 300
Rahoitustuotot ja -kulut	- 40 755	- 34 000	- 20 000	- 30 000	- 39 000
Tilikauden voitto/tappio	- 194 409	19 150	40 409	24 300	15 300

4. Käyttötalous

4.1 Hallinto- ja kehittämispalvelujen tulosalue

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
YLEISHALLINTO			
Toimintatuotot	**181 099**	**136 260**	**51 507**
Myyntituotot	23 788	8 000	14 300
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	76 883	71 160	2 407
Vuokratuotot	0	0	0
Muut tuotot	80 429	57 100	34 800
Toimintakulut	**-2 666 093**	**-2 621 869**	**-2 580 109**
Henkilöstökulut	-651 681	-627 600	-733 143
Palvelujen ostot	-1 367 467	-1 405 505	-1 240 616
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 548	-28 600	-4 900
Avustukset	-480 852	-457 500	-494 500
Muut toimintakulut	-149 544	-102 664	-106 950
Toimintakate	**-2 484 994**	**-2 485 609**	**-2 528 602**
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 114	-25 865	-27 000
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-2 518 108**	**-2 511 474**	**-2 555 602**



Yleishallinto

Tilivelvolliset kunnanjohtaja Minna Nikander ja hallintojohtaja Hanna Salminen

1100 Kunnanhallitus ja valtuusto/kj
1101 Kunnanvirasto/KJ + hallintoj.
1102 Vaalien järjestäminen/hj
1103 Tarkastustoiminta/hj
1104 Kunnan isot kulttuuriavustukset/kj
1105 Vanhus- ja vammaisneuvosto/hj
1106 Osallistuva budjetointi/kj
1110 K-P:n liitto ja muut kuntaosuudet/kj
1112 Kotouttaminen/hj
1113 Varautuminen/kj
1121 Markkinointi/Elinvoiman kehittäminen/kj

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnan ylintä päätöksentekovaltaa käyttää valtuusto. Valtuuston tärkeimpiä tehtäviä on päättää vuosittain kunnan talousarviosta, jolla asetetaan toiminnalle tavoitteet ja resurssit. Vuonna 2025 laaditun kuntastrategian mukaan Kaustisen on rohkeasti kasvava ja kansainvälinen, sykkeestään ja soinnistaan tunnettu. Kunnan toiminnan arvot ovat luovuus, laatu ja luonnollisuus. Kunnan kaiken toiminnan tulee olla johdettua ja palautettavissa kuntastrategiaan.

Kunnan jäsenten osallistumisoikeutta toteuttaa osaltaan vanhus- ja vammaisneuvosto, joka on toinen kunnassa toimivista vaikuttamistoimielimistä. Kunnan markkinointiin varataan erillinen määräraha. Kunta avustaa useita yleishyödyllisiä toimijoita kulttuurin ja musiikin saralla, jotka toiminnallaan lisäävät sekä kunnan elinvoimaa että kuntalaisten ja muiden käyttäjien hyvinvointia. Kunnan lakisääteiset tehtävät kotouttamisessa kasvoivat vuoden 2025 alusta. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaali.

Asiakas, Prosessit	
Tavoite	
LAATU: Vireille tulevien asioiden joutuisa käsittely	
Mittarit	**Tavoite**
Käsittelyaikojen pituus	

Asiakas, Prosessit, Henkilöstö	
Tavoite	
LUONNOLLISUUS: Sujuva ja asiakaslähtöinen palvelu	
Mittarit	**Tavoite**
Saatu asiakaspalaute	

Asiakas, Prosessit, Henkilöstö, Talous	
Tavoite	
LUOVUUS: Monipuolinen ja tehokas kuntamarkkinointi ja viestintä.	
Mittarit	**Tavoite**

Tehdyt toimenpiteet, asiakaspalaute	

Asiakas, Prosessit, Talous	
Tavoite	
LAATU: Tehokas edunvalvonta alueellisesti ja kuntatasolla.	
Mittarit	**Tavoite**
Seutukunnan ja kunnan oma eri hallintokunnissa tehtävä edunvalvontatyö kvartaaliraporteilla.	

Prosessit, Talous	
Tavoite	
LAATU: Toiminta taloudellisesti kestävällä pohjalla ja toimii tuloksekkaasti.	
Mittarit	**Tavoite**
Ylijäämäinen tulos	

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kunnan vetovoimatekijöiden hiipuminen
Kunnan väestö- ja työpaikkakehitys
Kuntatalouden haasteet kunnan tehtävien tuottamisessa ja resurssien riittävyydessä
Osaavan ja sitoutuneen henkilöstön saatavuuden haasteet
Henkilöstön työkyky kuormitustilanteissa ja talouteen sopeutuen

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**81 822**	**57 000**	**42 600**
Myyntituotot	4 460	0	7 800
Muut toimintatuotot	77 361	57 000	34 800
Toimintakulut	**-707 052**	**-610 572**	**-602 295**
Henkilöstökulut	-251 757	-225 446	-268 735
Palkat ja palkkiot	-202 402	-178 143	-214 510
Henkilösivukulut	-49 354	-47 303	-54 225
Palvelujen ostot	-188 569	-132 362	-140 160
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 909	-25 800	-1 600
Avustukset	-155 500	-157 500	-122 500
Muut toimintakulut	-107 317	-69 464	-69 300
Toimintakate	**-625 230**	**-553 572**	**-559 695**
Poistot ja arvonalentumiset	**-6 049**	**-865**	**0**
Tilikauden tulos	**-631 280**	**-554 437**	**-559 695**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-631 280**	**-554 437**	**-559 695**

Tukipalvelut

Tilivelvollinen hallintojohtaja Hanna Salminen,
paitsi taloushallintopalvelut talousjohtaja Helena Hohenthal
1201 Toimistopalvelut
1202 Taloushallintopalvelut/talousjohtaja
1203 ICT-palvelut
1204 Henkilöstöhallinto
1205 Yhteispalvelupiste
1208 Työkykyä ylläpitävä toiminta (TYKY)
1209 Työsuojelu

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto- ja kehittämispalvelut vastaa kunnanhallituksen, henkilöstöjaoston, keskusvaalilautakunnan ja yhdistetyn työsuojelutoiminkunta-henkilökuntaneuvoston asioiden valmistelusta, kunnan kirjanpidosta ja taloussuunnittelusta, konsernitilinpäätöksen laadinnasta, palkanlaskennasta, asiointipisteestä, henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisestä yhdessä toimialojen kanssa, työsuojelusta, työterveyshuollosta, tiedonhallinnasta ja tietojärjestelmistä sekä vaalien järjestämisestä.
Asioiden valmistelu tulee olla ripeää ja valmistelussa on otettava kantaa niihin seikkoihin, jotka voivat vaikuttaa asian lopputulokseen. Laatu syntyy henkilöstön hyvästä osaamisesta ja yhteistyöstä yli toimialarajojen. Laatu on uuden kuntastrategiamme mukainen arvo, yhdessä luonnollisuuden ja luovuuden kanssa.
Toimimme ajanmukaisia sähköisiä järjestelmiä käyttäen ja kehittäen, usein alueellisessa yhteistyössä.Talousraportointimme on ajanmukaista ja se hyödynnetään päätöksenteossa. Palkkahallinnossa käytetään työaikaa erityisesti käyttäjien neuvontaan rekrytoinnin ja palvelussuhteen elinkaaren hallinnoimisessa. Populus-ohjelman käyttöä vahvistetaan sähköisen ja oikea-aikaisen tietoliikenteen varmistamiseksi. Toimialat varaavat itse yhteisten linjausten mukaiset määrärahat tyky-toimintaan ja henkilöstön ammatilliseen koulutukseen. Työterveyden menot ja Kela-korvaus budjetoidaan suoraan toimialoille.

Asiointipalvelupisteessä voi laittaa vireille Kelan, verottajan ja maistraatin ratkaistavaksi kuuluvia asioita ja saada näistä neuvontaa. Yhteistyö työllisyyspalvelujen kanssa jatkuu edelleen sopimuspohjaisesti. Vähintään 4 kk yhtäjaksoisessa palvelussuhteessa oleville tarjotaan työnantajalle vapaaehtoisen sairaanhoitosopimuksen tason 1 mukaiset palvelut sekä 150 euron arvoinen Epassi liikunta- ja hyvinvointipalvelujen ostoon. Lakisääteisesti työterveyspalvelut kuuluvat kaikille työnantajan palveluksessa oleville. Tyky-tilaisuuteen voidaan käyttää puolikas työpäivää vuosittain.
Henkilökuntaneuvosto ja työsuojelutoimikunta toimivat yhdistettynä toimielimenä. Työsuojelupäällikkönä toimii rakennustarkastaja.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	
Hallintojohtaja	1	1	1	1	
Talousjohtaja	1	1	1	1	
Hallintosihteeri	1	1	1	1	
IT-asiantuntija	1	1	1	1	
Palkkasihteeri	2	2	2	2	
Palveluneuvoja	0,5	0,5	0,5	0,5	
Toimistosihteeri	1	1	1	1	
Kirjanpitäjä	0	0	0	0	
Työsuojelupäällikkö	0,05	0,05	0,05	0,05	
Yhteensä	**8,55**	**8,55**	**8,55**	**8,55**	

Asiakas, Prosessit, Henkilöstö, Talous	
Tavoite	
LAATU: Edistää kunnan toimintojen yhteensopivuutta yli toimialarajojen.	
Mittarit	**Tavoite**
Sisäinen ja ulkoinen palaute.	

Henkilöstö	
Tavoite	
LAATU: Riskien ja vaarojen arvioinnin päivitys saatetaan loppuun jokaisessa yksikössä (työsuojelu)	
Mittarit	**Tavoite**
Montako prosenttia yksiköistä on laatinut arvioinnin?	
Tavoite	
LAATU: Sairauspoissaolot korkeintaan kunta-alan keskiarvon tasolla.	
Mittarit	**Tavoite**
Sairauspoissaolojen toteuma	
Tavoite	
LUOVUUS: Työhyvinvointia edistetään talousarvion keinoin.	
Mittarit	**Tavoite**
Tyky-tilaisuuden ja epassin käyttö	

Prosessit, Talous	
Tavoite	
LAATU: Talousraportointi on oikea-aikaista ja päätöksenteossa hyödynnettyä.	
Mittarit	**Tavoite**

Osavuosikatsauksien määrä vuodessa	

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Hankintalain muutoksen toimeenpano.
Palkka-avoimuusdirektiivin toimeenpano ja raportointiveloitteen toteuttaminen.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**99 277**	**79 260**	**8 907**
Myyntituotot	19 327	8 000	6 500
Tuet ja avustukset	76 883	71 160	2 407
Muut toimintatuotot	3 067	100	0
Toimintakulut	**-675 587**	**-664 033**	**-527 547**
Henkilöstökulut	-385 280	-388 365	-407 158
Palkat ja palkkiot	-316 853	-323 260	-338 311
Henkilösivukulut	-68 427	-65 105	-68 847
Palvelujen ostot	-237 745	-239 668	-81 739
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 635	-2 800	-3 300
Muut toimintakulut	-39 927	-33 200	-35 350
Toimintakate	**-576 309**	**-584 773**	**-518 640**
Poistot ja arvonalentumiset	**-27 065**	**-25 000**	**-27 000**
Tilikauden tulos	**-603 374**	**-609 773**	**-545 640**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-603 374**	**-609 773**	**-545 640**

Työllistämistä tukevat palvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Keski-Pohjanmaan työllisyysalue tuottaa Kaustisen kunnan työllisyyspalvelut. Kaustisen palvelupisteellä palvelua saatavana ilman ajanvarausta kerran viikossa.

Asiakas, Prosessit, Talous	
Tavoite	
LAATU: Tiivis yhteistyö palvelujen tuottajan kanssa (työllisyysalue).	
Mittarit	**Tavoite**
Tapaamiset säännöllisesti	

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-585 144**	**-583 225**	**-694 656**
Henkilöstökulut	-3 490	-3 225	-42 656
Palkat ja palkkiot	0	0	-31 500
Henkilösivukulut	-3 490	-3 225	-11 156
Palvelujen ostot	-256 298	-280 000	-280 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4	0	0
Avustukset	-325 352	-300 000	-372 000
Toimintakate	**-585 144**	**-583 225**	**-694 656**
Tilikauden tulos	**-585 144**	**-583 225**	**-694 656**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-585 144**	**-583 225**	**-694 656**

Kuntayhteistyö

Tilivelvollinen kunnanjohtaja Minna Nikander

1308 Ympäristöterveydenhuolto
1110 Keski-Pohjanmaan liitto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Alue- ja kuntayhteistyössä tuotetaan palveluja, joilla saavutetaan laatu- ja kustannustehokkuutta. Kaustinen on alueensa keskus ja tavoitetta vahvistavat konkreettiset toimet toteutetaan yhteistyössä talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella.

Asiakas, Prosessit, Talous	
Tavoite	
LAATU: Tehokas edunvalvonta ja yhteistyö	
Mittarit	**Tavoite**
Säännölliset tapaamiset	

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-369 001**	**-369 002**	**-390 384**
Henkilöstökulut	-2 960	-2 527	-3 667
Palkat ja palkkiot	-120	0	0
Henkilösivukulut	-2 840	-2 527	-3 667
Palvelujen ostot	-366 040	-366 475	-386 717
Toimintakate	**-369 001**	**-369 002**	**-390 384**
Tilikauden tulos	**-369 001**	**-369 002**	**-390 384**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-369 001**	**-369 002**	**-390 384**

Elinkeinoelämän edistäminen

Tilivelvollinen kunnanjohtaja Minna Nikander

1304 Kaustisen seutukunta
1410 Maaseutupalvelut/Lestijärven kunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

1304 Kaustisen seutukunta

Kaustisen kuntaosuus euroina

TP 2025	TA 2026	TA 2027
276 164	344 219	310 053

1410 Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelusuunnitelman kuvaus
Kannuksen kaupunki, Perhon kunta ja Kaustisen seutukunnan kunnat (Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli) ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtavat viranhaltijat hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa säädetyn lain (210/2010) mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maaseutuhallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.
Kaustisen kunnan maaseutuasiamiehenä (0,8 htv) toimii Sami Salonen.

Kaustisen kuntaosuus euroina

TP 2025	TA 2026	TA 2027
53 146	54 120	55 174

Asiakas, Prosessit	
Tavoite	
LUOVUUS: Uusia avauksia yhteistyöhön ja toimintatapoihin.	
Mittarit	**Tavoite**
Toimenpiteiden määrä	

Asiakas, Prosessit, Talous	
Tavoite	
LAATU: Tehokas yhteistyö taloudelliset reunaehdot huomioiden.	
Mittarit	**Tavoite**
Säännölliset tapaamiset	

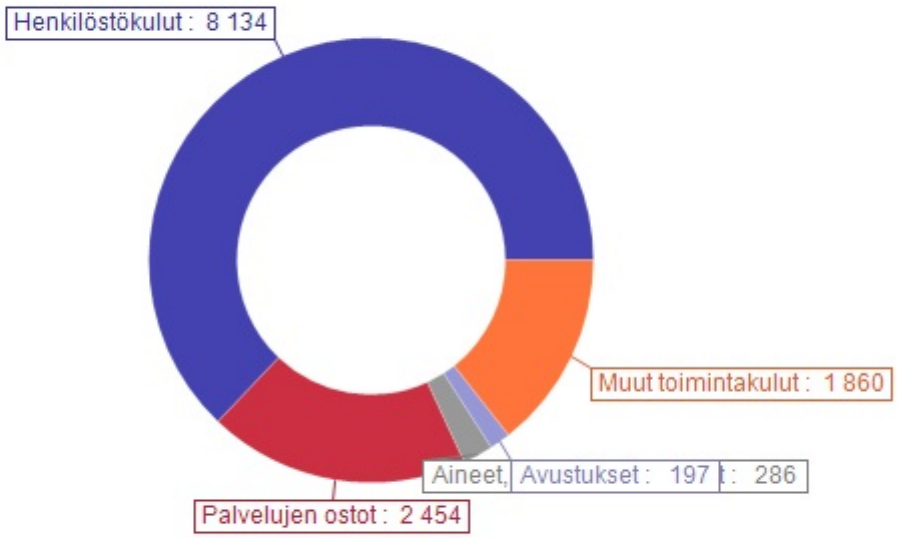
Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Tilat vähenevät vuosittain muutamalla tilalla per kunta. Positiivisena kehityksenä voidaan nähdä viljelijöiden aktiivinen osallistuminen maatalouden investointitukien hakemiseen. Kaustinen on ollut alueen aktiivisimpia investointitukien hakijakuntia tukihakemusten määrällä sekä myönnettyjen avustusten ja korkotukilainojen määrällä mitattuna.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-329 309**	**-395 037**	**-365 227**
Henkilöstökulut	-8 194	-8 037	-10 927
Henkilösivukulut	-8 194	-8 037	-10 927
Palvelujen ostot	-318 816	-387 000	-352 000
Muut toimintakulut	-2 300	0	-2 300
Toimintakate	**-329 309**	**-395 037**	**-365 227**
Tilikauden tulos	**-329 309**	**-395 037**	**-365 227**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-329 309**	**-395 037**	**-365 227**

4.2 Sivistystoimen tulosalue

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
SIVISTYSTOIMI			
Toimintatuotot	**1 266 246**	**1 166 486**	**1 142 765**
Myyntituotot	846 323	785 774	762 277
Maksutuotot	112 242	118 428	99 000
Tuet ja avustukset	242 730	217 284	206 349
Vuokratuotot	11 003	10 500	11 000
Muut tuotot	53 947	34 500	64 139
Toimintakulut	**-11 912 477**	**-12 108 900**	**-12 930 671**
Henkilöstökulut	-7 610 839	-7 661 840	-8 134 011
Palvelujen ostot	-2 026 725	-2 091 962	-2 454 383
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-224 334	-244 134	-285 984
Avustukset	-190 392	-201 378	-196 662
Muut toimintakulut	-1 860 186	-1 909 586	-1 859 631
Toimintakate	**-10 646 231**	**-10 942 414**	**-11 787 906**
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 055	-11 498	-19 500
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-10 660 286**	**-10 953 912**	**-11 807 406**



Sivistystoimen hallinto

tilivelvollinen sivistysjohtaja Minerva Rannila
3200 Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Sivistyspalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja vahvistaa kunnan vetovoimaisuutta tarjoamalla asiakaslähtöisiä, laadukkaita ja kustannustehokkaita lähipalveluja turvallisessa toimintaympäristössä. Palveluiden tarkoituksena on tukea kuntalaisten mahdollisuuksia hyödyntää alueen monipuolisia kulttuuripalveluja ja rikasta kulttuuriperintöä sekä kansallista ja kansainvälistä kulttuuriosaamista. Lisäksi tavoitteena on kehittää hyvinvointipalveluita niin, että ne palvelevat eri-ikäisiä kuntalaisia, mukaan lukien erityisryhmät, ja luoda mahdollisuuksia kuntalaisten osallistumiselle palvelujen jatkuvaan kehittämiseen. Sivistyspalvelut toimialana rakentaa yhdenmukaisia toimintamalleja yksikköjen välillä ja yhteensovittaa koko kunnan kannalta ajatellen toimintaansa sujuvuuden ja palvelumuotoilun periaattein.

LUOVAA: ketterät ja kehittyvät palvelukokonaisuudet paikalliskulttuuri ja -perinteet huomioiden
LAADUKASTA: yksiköiden toimintamallien ja -tapojen yhteensovittaminen, tavoitteena toiminnan sujuvoittaminen
LUONNOLLISTA: elävä kulttuuriperintö läpileikkaavana teemana

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	0,6	1	1	1	1
Yhteensä	**1,6**	**2**	**2**	**2**	**2**

Asiakas	
Tavoite	
Sivistyspalveluiden valmiusosaamista nostetaan	
Toimenpide	Otetaan käyttöön sivistyspalveluiden valmiussuunnitelma. Vahvistetaan viestinnän osaamista erilaisissa poikkeustilanteissa.

Mittarit	**Tavoite**
Toteutetaan viestintäohjeistusta ja -malleja mahdollisiin poikkeustilanteisiin	5
Sivistyspalvelujen valmiussuunnitelma valmiina	5

Henkilöstö	
Tavoite	
Henkilöstöresurssien hallinta	
Toimenpide	Sitoutunut ja tehtävistään motivoitunut henkilöstö.

Mittarit	**Tavoite**
Henkilöstömenojen poikkeama talousarviosta (enintään +/-2 %)	0
Henkilöstön hyvinvointi, sairauspoissaolojen määrä (laskeva kehitys)	0
Osaamisen kehittäminen, koulutuspäivät/hlö/vuosi	3

Prosessit

Tavoite	
Alueellinen yhteistyö on monipuolista ja tarkoituksenmukaista.	
Toimenpide	Jokilaaksojen sivistysjohdon yhteistyöhön sitoutuminen.
Mittarit	**Tavoite**
Tilasto jokilaaksojen yhteistyökokouksista (kpl).	5
Tilasto alueellisista yhteistyöhankkeista (kpl).	6

Tavoite	
Vaikuttavat ja monipuoliset sivistyspalvelut	
Toimenpide	Sivistyspalvelujen yleinen laatuarviointikysely toteutetaan kuntalaisille joka toinen vuosi.
Mittarit	**Tavoite**
Kyselyn tulokset hyvällä tasolla väh. 4 (1-5).	5

Talous	
Tavoite	
Sivistystoimen tulosalueiden kustannukset pysyvät annetussa raamissa	
Toimenpide	Talouden seuranta arjen työkaluna, budjettia toteutetaan taloudellisesti.
Mittarit	**Tavoite**
Talousjohtaminen vahvistuu osastoilla.	5
Toimintakatteen poikkeama talousarviosta (enintään +/- 2%).	0

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Resurssien riittävyys vs. lakisääteiset velvoitteet
Henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**244 122**	**302 660**	**353 572**
Myyntituotot	242 600	302 660	352 472
Muut toimintatuotot	1 522	0	1 100
Toimintakulut	**-251 608**	**-331 013**	**-342 024**
Henkilöstökulut	-228 027	-239 157	-245 374
Palkat ja palkkiot	-190 406	-200 071	-204 694
Henkilösivukulut	-37 621	-39 086	-40 680
Palvelujen ostot	-10 786	-42 296	-43 950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-711	-2 450	-3 150
Avustukset	-318	0	-5 000
Muut toimintakulut	-11 766	-47 110	-44 550
Toimintakate	**-7 486**	**-28 353**	**11 548**
Poistot ja arvonalentumiset	**-10 434**	**-9 400**	**-18 000**
Tilikauden tulos	**-17 920**	**-37 753**	**-6 452**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-17 920**	**-37 753**	**-6 452**

Hyvinvoinnin edistäminen

tilivelvollinen sivistysjohtaja Minerva Rannila

3400 Hyvinvoinnin edistäminen

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hyvinvoinnin edistäminen on koko kunnan yhteinen tehtävä, jonka tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Toimintaa toteutetaan poikkihallinnollisesti yhteistyössä kunnan eri toimialojen ja toimijoiden, hyvinvointialueen, järjestöjen, seurakuntien sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnan painopisteinä ovat kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen, yhteisöllisyyden lisääminen, ennaltaehkäisevä hyvinvointityö, eri ikäryhmien aktiivisen elämäntavan tukeminen sekä turvallisen ja viihtyisän elinympäristön edistäminen. Hyvinvointityössä hyödynnetään kuntalaisilta saatavaa palautetta sekä hyvinvointitiedon analysointia toiminnan kehittämiseksi.

LUOVAA: kuntalaisia osallistetaan palvelujen suunnitteluun ja toteutukseen
LAADUKASTA: palvelut ovat saavutettavia eri ikä- ja kohderyhmille
LUONNOLLISTA: hyödynnetään lähiluontoa ja ympäristöä hyvinvoinnin edistämisessä

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Hyvinvointikoordinaattori	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	**0,4**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**

Asiakas	
Tavoite	
Hyvinvoinnin edistämisen toimintasuunnitelma	
Toimenpide	Kuntalaisten osallistuminen hyvinvointia edistävään toimintaan lisääntyy. Hyvinvointia lisäävien palvelujen tarjonta laajenee ja monipuolistuu. Hyvinvointityötä edistävän toimintasuunnitelma laatiminen aloitetaan. Kuntalaisia osallistetaan kehittämistyöhön. Toimenpiteet: 1) Hyvinvointia edistävien tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen, 2) Järjestöyhteistyön kehittäminen ja vahvistaminen ja 3) Kuntalaiskyselyiden toteuttaminen ja kuntalaisten aktivointi vaikuttamiseen

Mittarit	**Tavoite**
Hyvinvointitapahtumien osallistujamäärä (tavoite: vähintään 20% kuntalaisista)	20
Toteutettujen tilaisuuksien ja tapahtumien määrät (tavoite: vähintään 20 tilaisuutta/tapahtumaa)	20
Kuntalaiskyselyn vastaajien määrä (tavoite: 5% kuntalaisista)	5

Tavoite	
Kuntalaisten osallistaminen hyvinvointipalvelujen kehittämiseen.	
Toimenpide	Osallistaminen toiminnan suunnittelussa yhteisten tapaamisen ja ideoinnin avulla.

Mittarit	**Tavoite**
Kysely	

Yhteistyötapaamiset	

Henkilöstö	
Tavoite	
Hyvinvointityön resurssit (henkilöstö ja osaaminen) ovat riittävät.	
Toimenpide	Hyvinvointityötä tekevän henkilöstön työpanoksen turvaaminen
Mittarit	**Tavoite**
Hyvinvointikoordinaattorin ja hyvinvointityötä tekevän henkilöstön työaika (%)	50

Prosessit	
Tavoite	
Hyvinvoinnin edistäminen perustuu laajaan yhteistyöhön paikallisesti ja alueellisesti.	
Toimenpide	Osallistuminen hyvinvointialueen ja alueellisiin verkostoihin, yhteistyötapaamiset järjestöjen kanssa.
Mittarit	**Tavoite**
Paikallisten ja alueellisten yhteistyöverkostojen kokousten määrä	5
Yhteistyössä toteutettujen tilaisuuksien ja tapahtumien määrä.	5

Talous	
Tavoite	
Hyvinvoinnin määrärahat kohdentuvat vaikuttavasti	
Toimenpide	Seurataan toiminnan kustannuksia ja osallistujamääriä ja hyödynnetään ulkopuolista hankerahoitusta.
Mittarit	**Tavoite**
Toteutuneiden toimintakulujen seuranta	
Myönnetty hankerahoitus	

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Resurssien riittävyys
Henkilöstön sitoutuminen osa-aikaiseen tehtävään

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-17 905**	**-37 753**	**-27 952**
Henkilöstökulut	-15 463	-26 853	-9 352
Palkat ja palkkiot	-12 611	-22 352	-7 770
Henkilösivukulut	-2 853	-4 501	-1 582
Palvelujen ostot	-1 156	-8 700	-11 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-1 300	-1 200
Avustukset	-318	0	-5 000
Muut toimintakulut	-968	-900	-1 100
Toimintakate	**-17 905**	**-37 753**	**-27 952**
Tilikauden tulos	**-17 905**	**-37 753**	**-27 952**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-17 905**	**-37 753**	**-27 952**

Peruskoulut

Tilivelvolliset
Keskuskoulun 1.-6. ja Järvelän koulun rehtori Pasi Kanniainen ja Puumalan koulun ja Keskuskoulun 7.–9. rehtori Ilkka Jäntti.

3203 Keskuskoulu 1.–6.
3205 Puumalan koulu
3206 Järvelän koulu
3208 Keskuskoulu 7.–9.
3112 JOPO-luokka
3150 S2-opetus, suomi toisena kielenä
3209 Erityisopetus ja –tuki
3210 SISU-luokka
3211 Erityisluokka/perusopetus
3212 Kotikuntakorvaukset
3213 APIP-toiminta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Perusopetus antaa turvallisessa ympäristössä oppilaalle mahdollisuuden monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada tulevaisuuden jatko-opintovalmiudet ja elinikäisen oppimisen halun. Hyvät käytöstavat ja toisten huomioiminen ovat perusopetuksen kasvatuksellinen ydin. Kouluissa painotetaan aktiivisuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämistä sekä tulevaisuustaitojen oppimista kunnan strategian mukaisesti.

Perusopetusta järjestetään voimassa olevan sopimuksen mukaisesti myös Kruunupyyn kunnan suomenkielisille oppilaille. Aamutoimintaa järjestetään omana toimintana. Iltapäivätoiminnasta vastaa Kaustisen 4H-yhdistys yhteistyössä kunnan kanssa solmitun ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Palkkoihin on tehty talousarvio-ohjeen mukainen 2,8 %:n korotusvara. Palkkamenoihin vaikuttavat merkittävästi mm. palkattavien opettajien muodollinen pätevyys ja pätevyyden taso (esim. kaksoispätevyys), sekä kokemuslisien määrä, jota on vaikea arvioida. Tavoitteena perusopetuksessa on löytää jokaiseen virkaan tai toimeen pätevä ja ominaisuuksiltaan tehtävään sopivin viranhaltija tai työntekijä.

Uusi oppimisen tuen laki velvoittaa kuntia huolehtimaan, että oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat kunnossa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan realistisesti saavuttaa tai että koulunkäynninohjaajien määrä on oppilaiden koulunkäynnin tuen tarpeen mukainen. Oppimisen tuen uudistuksen seurauksena tärkeintä on, että tuki, jonka oppilas tarvitsee, on hänelle tarjottava.

Puumalan koulu
Puumalan koulun opetus toteutetaan kolmen luokanopettajan voimin lukuvuonna 2027–2028. Järjestely vaatii resurssiopettajaa ja mahdollisia jakotunteja kaikille yhdysluokille. Lukuvuonna 2027-2028 luokkakoko on tällä tiedolla 17 oppilasta yhdysluokassa 1-2 (lukuvuonna 2026-2027: 24), 22 oppilasta yhdysluokassa 3-4 (14) ja 23 oppilasta luokassa 3-4 (28).

Lukuvuonna 2026-2027arvioidaan, että luokassa 1-2 on 9 ensimmäisen luokan oppilasta ja 8 toisen luokan oppilasta. Kolmannen luokan oppilaita on 16 ja neljännen luokan oppilaita 6. Viidennellä luokalla on 8 oppilasta ja kuudennella luokalla 15 oppilasta. Kokonaisoppilasmäärä Puumalan koulussa lukuvuonna 2026-2027 on 66 oppilasta ja lukuvuonna 2026-2027 lukumäärä on tällä tiedolla 62 oppilasta.

Yhdysluokkien oppilasmäärien ollessa varsin suuria, on toimintaa järkevä resurssoida resurssiopettajan tunnein/jakotunnein, jotta kaikkien oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen opetukseen toteutuu. Tämä varmistaa mahdollisuuden uuden oppimisen tuen lain mukaisiin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin.

Uudistus tarkoittaa lv. 2027-2028 samansuuruista resurssia kuin 2026-2027 eli 3 luokanopettajaa, resurssiopettajaa (15-20h) ja vähintään 3 koulunkäynninohjaajaa (yht. n. 90h), sekä erityisopettajan työpanosta (n.15h).

Puumalassa ei ole esikouluryhmää lukuvuonna 2027-2028.

Järvelän koulu

Järvelän koulun opetus toteutetaan yhdysluokkina lv. 26-27 ja samalla tavalla lv 27-28. Lisäksi Järvelän koululla myös esiopetusryhmä. Tämänhetkinen oppilasmäärä on 45 oppilasta. (1.-2.lk 18 opp, 3.-4.lk 9 opp, ja 5.-6.lk 18 opp (ja esikoulu 11 opp.). Oppilasmäärä syksyllä 2027 on 1.-2.lk 19 opp, 3.-4.lk 15 opp ja 5.-6.lk 11 opp, eli koulun oppilasmäärä pysyy samana.

Järvelän koululla on koulunkäynninohjaajia yhteensä 3. Päätoimisia opettajia on yhteensä 3. Erityisopettaja on kahtena päivänä viikossa ja resurssiopettaja 1 päivänä viikossa. Henkilökunnan määrä on tarpeen olla talousarviossa 2027 sama.

KK1-6

Lukuvuonna 2026-2027 Keskuskoululla (1.-6.lk) on toiminut 10 yleisopetuksen ryhmää, 1 alakoulujen yhteinen Sisu-luokka ja 1 Erityisluokka. 1.-2. luokat ovat yksisarjaisia, 3.-6.luokat kaksisarjaisia. Oppilaita on yhteensä 189. Tämänhetkisen tiedon mukaan 33 6.lk oppilasta siirtyy yläkoululle ja 26 1,lk oppilasta tulee uutena, joten oppilasmäärä laskee 7 oppilaan verran. Syksyllä 2027 aloittaa siis 182 oppilasta.

Tämän hetken oppilasmäärä tiedon mukaan ensi syksynä 2027 aloittava 1.luokka tulee olemaan jälleen kaksisarjainen suuren ryhmäkoon ja tuen tarpeiden vuoksi (26 oppilasta). Keskuskoululla toimii myös erityisluokanopettajan opettama erityisluokka (pienluokka) vaativan erityisen tuen oppilaille (1.-9.luokat). Luokanopettajien lisäksi koululla työskentelee kaksi erityisopettajaa (1.-3.lk ja 4.-6.lk) ja S2-opettaja (1.-9.lk). Resurssiopettaja työskentelee yhtenä päivänä viikossa 2.luokan jakavana opettajana.

Keskuskoululla (1.-6.lk) on koulunkäynninohjaajia yhteensä 17, joista 4 määräaikaista. (yleisopetuksessa 12, Sisu-luokassa 1 ja pienluokassa 4). Päätoimisia opettajia on yhteensä 15 (10 luokanopettajaa, 1 Sisu-luokan luokanopettaja, 2 yleisopetuksen erityisopettajaa, 1 pienluokan erityisluokanopettaja ja1 S2-opettaja). Henkilökunnan määrä on tarpeen olla talousarviossa 2027 lähes sama, lukuun ottamatta yhden määräaikaisen koulunkäynninohjaajan lisäämistä tulevan 1.lk oppilaiden tuen tarpeisiin. Määräaikaisten koulunkäynninohjaajien töitä on ketjutettu jo useita vuosia peräkkäin, joka ei ole kestävä ratkaisu. Ainakin yksi toistaiseksi voimassa oleva koulunkäynninohjaajan toimi olisi vielä tarkoituksenmukaista perustaa, koska edelleen määräaikaisia ohjaajia olisi niin monta, että tulevaisuudessa, jos resurssitarve pienenee, niin määräaikaisia työsuhteita on useita poistettavaksi. Vakituinen henkilöstö on arvokas asia pitkäjänteisen ja johdonmukaisen suunnittelun ja laadukkaan toiminnan kannalta.

Useita luokanopettajia opiskelee tällä hetkellä kunnan mahdollistamana hankkeen kautta erityisluokanopettajiksi. Lukuvuodesta 2027 alkaen on mahdollista, että kaikki erityisopettajat / erityisluokanopettajat ovat muodollisesti päteviä. Tämä voi tosin aiheuttaa rekrytointi tarvetta luokanopettajan virkoihin.

KK7-9

Lukuvuonna 2026-2027 Keskuskoululla (7.-9.) on ollut 10 yleisopetuksen luokkaa ja kaksi erityisluokkaa. Yleisopetuksen seitsemänsiä luokkia on 3, kahdeksansia luokkia 3 ja yhdeksänsiä luokkia 4. Erityisluokat ovat joustavan perusopetuksen luokka (JOPO), jolla on max. 12 oppilasta ja vahvan tuen SISU-ryhmä, jolla on max. 10 oppilasta. Lisäksi 4 yläkoulun oppilasta on opiskellut alakoulun ja yläkoulun yhteisessä vaativan tuen erityisluokassa. Kokkolan sairaalakoulussa eli Merituulten koulussa opiskelee tällä hetkellä 1 oppilas, mutta määrä vaihtelee yleensä 0-3 oppilaan välillä.

Lukuvuonna 2027-2028 Keskuskoululla (7.–9.) jaetaan yksi vuosiluokka lähtökohtaisesti neljään luokkaan ja 2 vuosiluokkaa järjestetään kolmisarjaisena. Toive ja tarve olisi kahden vuosiluokan nelisarjaistamiselle, mutta tilojen riittävyys haastaa. Joka tapauksessa 27–28 kolmisarjaiset vuosiluokat jaetaan silti useissa oppiaineissa neljään ryhmään turvallisuus- ja tilasyistä. Näitä oppiaineita ovat mm. kotitalous, käsityö ja kemia. Lisäksi liikuntaryhmät pyritään järjestämään liikuntatunteja toimivuudeltaan parhaiten palvelevalla tavalla.

Koska Keskuskoulun yläkoulu on rakennettu pienenevät ikäluokat huomioon ottaen, luokkien suurin mahdollinen ryhmäkoko on useissa luokissa 20. Lukuvuonna 2026-2027 oppilasmäärän ollessa 197 tilojen neliöt ovat tehokkaassa käytössä. Lukuvuonna 2027-2028 oppilasmäärä on n. 190 oppilasta.

Oppilasmäärän kehitys – Kaustisen keskuskoulu (7.-9.)

LUKUVUOSI		yht.	7.lk	8.lk	9.lk
2023-2024		171	55	53	63
2024-2025		183	65	60	58
2025-2026		191	66	65	60
2026-2027		197	66	66	65
2027-2028	(ennuste)	189	57	66	66

Joustavan perusopetuksen JOPO-luokka toimii vakituisena osana Kaustisen sivistystoimen toimintaa. Lukuvuonna 2025-2026 aloittanutta SISU-luokka-toimintaa on jatkettu lukuvuonna 2026-2027. SISU-luokan toivotaan osaltaan vakiinnuttavan paikkansa yhtenä vahvan oppimisen tuen muotona. Molemmat luokat ovat vuosiluokille 7-9 osoittaneet tarpeellisuutensa.
Lukuvuoden 2027-2028 osalta tämänhetkisenä ajatuksena on, että SISU-luokan resurssi hyödynnetään oppimisen tuen luokkana, jossa max. 10 oppilasta (joilla on oppilaskohtaisen tuen päätös) saa vahvaa oppimisen tukea.

Lisäresurssina toivotaan erityisluokanopettajaa ja ohjaajaa niin kutsuttuun "klinikkatyöskentelyyn”, jolla pyritään vastaamaan koulupäivän aikaisiin oppilaiden käytös- ja keskittymishaasteisiin. Päätöstä ei kuitenkaan voi tehdä ennen kuin lukuvuoden 2027-2028 oppilaat ovat selvillä. Tähän vaikuttavat mahdolliset luokalle jäämiset, sekä sijoitettujen ja sairaalakoulun oppilaiden tilanne.

Kaikissa erityisluokissa, JOPO-luokassa ja mahdollisessa klinikkatoiminnassa on ensisijaisen tärkeää opettaja-ohjaaja-työparina toimiminen.
Perusopetuksen yhteisen erityisen vaativan tuen luokan osalta olisi myös tärkeä pohtia lisäohjaajan tarvetta yläkouluikäisille oppilaille.

Lukuvuonna 2026 - 27 JOPO luokalla on 12/13 oppilasta ja SISU-luokalla 5 oppilasta. Lukuvuodelle 2027-2028 paikkoja aukeaa JOPO-luokkaan 5 oppilaalle, jos kaikki 9. luokan oppilaat saavat päättötodistuksen. SISU-luokalle on mahdollista siirtää 10 oppilasta lukuvuodeksi 2027-2028, jos päätös oppimisen tukeen panostamisesta SISUssa toteutetaan. SISUn jatkaessa nykyprofiililla vapautuvia lisäpaikkoja on vaikea arvioida.

JOPO- ja SISU-opetuksen kehittämiseen onkin varattava resurssia siten, että toiminta saadaan vuosittain muokattua oppilastilanteeseen nähden oikeanlaiseksi ja oppilaiden tuen tarpeita palvelevaksi.

JOPO-toiminnan tarkoitus on olla joustava ja motivoiva väylä perusopetuksen loppuvaiheen suorittamiseksi ja jatko-opintoihin hakeutumisen ja pääsyn varmistamiseksi. SISU-toiminta taas on vahvaa tukea oppilaskohtaisen tuen oppilaille. SISUn painotus voi vaihdella lukuvuosittain tarpeen mukaisesti.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Peruskoulujen rehtorit	2	2	2	2	2
Apulaisrehtorit	4	5	6	6	6
Luokanopettaja	16	17	17	17	17
Tuntiopettaja päätoim	2	0	0	0	0
Tuntiopettaja määräaik päät	1	1	1	0	0
Tuntiopettaja sivutoim	1	3	1	1	1
Lehtorit	10	11	11	11	11
Yhteiset lehtorit pk + lu	4	4	4	4	4
Tuntiopettaja päätoim	2	2	2	2	2
Tuntiopettaja sivutoim	0	0	0	0	0
Jopo-opettaja	1	1	1	1	1
Erityisopettajat	5	6	7	6	6
Koulunkäynninohjaaja vak	18	21	22	22	22
Koulunkäynninohjaaja määräaik	6	5	6	4	4
Jopo-ohjaaja	1	1	1	1	1
Perusopetuksen sihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
S2-opettaja	1	1	1	1	1
Sisu-opettaja	1	1	1	1	1
Sisu-ohjaaja	1	1	1	1	1
Yhteensä	**76,5**	**82,5**	**84,5**	**80,5**	**80,5**

Asiakas	
Tavoite	
Oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada tulevaisuuden jatko-opintovalmiudet.	
Toimenpide	Alkuopetuksessa tarvittava määrä henkilökuntaa oppilaiden koulupolun tukemisen alkuun. Yli 20 oppilaan alkuopetuksen luokat kaksisarjaisiksi.
Mittarit	**Tavoite**
Koulunkäynti ja opiskelu sujuu 1.luokan (viimeistään 2.luokan) loppuun mennessä.	
Tavoite	
Oppilas saa perusopetuksen päätteeksi perusopetuksen päättötodistuksen.	
Toimenpide	Riittävän pienet oppilasryhmät ja oikea-aikainen oppimisen tuki kaikille oppilaille 1.luokasta alkaen. Laadukas opetus, oikeat oppimisjärjestelyt, yksilöllinen opinto-ohjaus
Mittarit	**Tavoite**
100 % ikäluokasta saa peruskoulun päättötodistuksen.	100
Tavoite	
9. luokkalaisten pääsy 2. asteen koulutushaussa ensimmäisen hakutoiveen mukaiseen oppilaitokseen.	

Toimenpide	Riittävä ja oikea-aikainen opinto-ohjaus.

Mittarit	**Tavoite**
Vähintään 80 % saavuttaa ensimmäisen hakutoiveen jatko-opinnoissa.	80

Tavoite	
9. luokkalaiset jatkavat oppivelvollisuuttaan toisen asteen oppilaitoksissa.	
Toimenpide	Alkuopetuksesta yläkouluun oppilaalle taataan oikeus laadukkaaseen opetukseen, oppimisjärjestelyihin, oikea-aikaiseen tukeen ja yksilölliseen opinto-ohjaukseen.

Mittarit	**Tavoite**
Sijoittumisaste	

Henkilöstö	
Tavoite	
Henkilöstö ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan ja toimintaansa. Erityisopetuksessa muodollisesti pätevät ja vakituiset opettajat.	
Toimenpide	Henkilöstöä kannustetaan aktiivisesti pitämään yllä ja kehittämään ammattitaitoaan. Erityisluokanopettajiksi valmistuvien kunnan opettajien tarkoituksenmukainen sijoittaminen.

Mittarit	**Tavoite**
Koulutuslaskelma , muodollisesti pätevät opettajat (%)	100

Prosessit	
Tavoite	
Kerhotoiminta on kiinnostavaa ja aktivoi oppilaita.	
Toimenpide	Tarjotaan oppilaille monipuolisesti kerhoja ja kartoitetaan kerhotoiveita.

Mittarit	**Tavoite**
Kerhotoimintaan osallistuu vähintään 20 % KK1-6 oppilaista.	45
Kerhotoimintaan osallistuu vähintään 20 % Järvelän oppilaista.	75
Kerhotoimintaan osallistuu vähintään 20 % Puumalan oppilaista.	30
Kerhotoimintaan osallistuu vähintään 20 % KK7-9 oppilaista.	20

Tavoite	
Koulujen oppilaskunnat toimivat aktiivisesti.	
Toimenpide	Varmistetaan riittävä resurssi ja tuki oppilaskunnan ohjaaville opettajille. Varmistetaan, että oppilaskuntaan osallistumalla oppilaat saavat aitoja vaikuttamiskokemuksia ja –mahdollisuuksia. Osallistava budjetointi.

Mittarit	**Tavoite**
Palautekysely. Osallistavan budjetin käyttö oppilaskunnan toiminnassa.	

Tavoite	
Opiskeluhuollollinen yhteistyö hyvinvointialueen toimijoiden kanssa on toimivaa.	
Toimenpide	Järjestetään säännöllisesti tapaamisia toimijoiden välillä. Pyritään lisäämään myös vapaamuotoista kokoontumista ja neuvonpitoa matalalla kynnyksellä koulun ja oppilashuollon välillä, jotta prosessit pysyvät sujuvina.

Mittarit	**Tavoite**

Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän arvio.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilöstön jaksaminen oppilaiden tuen tarpeiden ja käyttäytymisen haasteiden takia.
Lisääntyvät tuen tarpeet kasvattavat tarvittavien koulunkäyntiohjaajien määrää.

Perusopetuksen isot ryhmäkoot ja yläkoulun sarjaisuus: pedagoginen ja tilojen käyttöön liittyvä näkökulma.

Kunnan taloudellisten resurssien riittävyys.

Kunnan henkilöstön osaaminen/osaamattomuus ohjelmistojen kehitystyössä.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**581 387**	**408 273**	**432 528**
Myyntituotot	548 740	384 993	391 105
Maksutuotot	1 780	2 000	2 000
Tuet ja avustukset	30 005	21 280	30 006
Muut toimintatuotot	863	0	9 417
Toimintakulut	**-5 789 801**	**-5 914 216**	**-6 295 933**
Henkilöstökulut	-3 679 913	-3 838 885	-4 080 265
Palkat ja palkkiot	-2 999 921	-3 138 575	-3 330 641
Henkilösivukulut	-679 992	-700 310	-749 624
Palvelujen ostot	-1 127 410	-1 123 874	-1 251 980
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-126 306	-132 804	-163 470
Muut toimintakulut	-856 173	-818 653	-800 218
Toimintakate	**-5 208 414**	**-5 505 943**	**-5 863 405**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 837**	**-1 140**	**-1 500**
Tilikauden tulos	**-5 210 251**	**-5 507 083**	**-5 864 905**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-5 210 251**	**-5 507 083**	**-5 864 905**

Lukiot

tilivelvollinen rehtori Ilona Salomaa-Uusitalo

3301 Musiikkilukio
3302 Lukion kulttuurituotanto
3311 Resonanssi -hanke

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kaustisen musiikkilukio on oman ja kunnan strategian mukaisesti valtakunnallisesti vetovoimainen toisen asteen koulu, jonka tehtävänä on laadukkaan ja luovan osaamisen syventäminen sekä sen jakaminen muille oppimisympäristöille. Musiikkilukio välittää kansanmusiikkiperinnettä paikalliset juuret huomioiden. Kaustinen ja Kaustisen musiikkilukio tunnetaan sykkeestään ja soinnistaan: Kaustisen musiikkilukion syke jää sydämeen! Musiikkilukiossa opintosuunnitelma laaditaan opiskelijan yksilöllisiä vahvuuksia tukien.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Rehtori	1	1	1	1	1
Lehtori	8	8	8	8	8
Lehtori po ja lukio	4	4	4	4	4
Tuntiopettaja päätoiminen	8	8	8	7	7
Tuntiopettaja muut aineet sivutoimi	2	2	2	2	2
Tuntiopettaja musiikki sivutoimi	15	14	10	13	13
Koulusihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Erityisopettaja	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4
Yhteensä	**39,6**	**37,8**	**33,8**	**35,8**	**35,8**

Asiakas	
Tavoite	
Opiskelija/opiskelijat	
Mittarit	**Tavoite**
Opiskelijalähtöiset palvelut.	5
Opiskelumotivaation ylläpitäminen.	5
Opiskeluhuoltopalvelujen toimivuus.	5
Nykyaikaisen oppimisympäristön vaikutukset oppimiseen.	5
Kevät- ja syyslukukausikyselyt sekä perinteinen abikysely opiskelijoille.	5
Musiikkilukion Tuki ry. ja Alumniyhdistys ry. yhteistyökumppaneina.	5
Tavoite	
Yleissivistyksen vahvistaminen	
Mittarit	**Tavoite**
Yleissivistyksen vahvistaminen	5

Asiakas, Prosessit	
Tavoite	
Digiosaaminen	
Mittarit	**Tavoite**
Opiskelijan digitaalinen osaaminen. Digitaalinen lukutaito, mediataidot ja digitaalisen vastuun tiedostaminen.	5

Henkilöstö	
Tavoite	
Henkilöstö	
Mittarit	**Tavoite**
Yhteinen vahva tahtotila koulun kehittämisen suunnasta.	5
Oman osaamisen kehittyminen ja ylläpitäminen. Etäopetustaidot.	5
Opettajan ammattikuvan vahvistaminen.	5

Prosessit	
Tavoite	
Vetovoimainen musiikkilukio	
Mittarit	**Tavoite**
Yhteisöllisyys ja turvallisuus.	5
Aktiivinen osallistaminen, opiskelijan toimijuuden tukeminen	5
Opiskelijoiden opintojen ja jatko-opintokelpoisuuden suunnittelu ja seuranta.	5
Uuden oppimisympäristön vetovoimaisuus ja monipuolisuus.	5
Kilpailukykyisyys.	5
Hakijamäärä yhteishaussa.	5
Jatkuva haku	5

Talous	
Tavoite	
Talous	
Mittarit	**Tavoite**
Riittävät resurssit.	5
Henkilökunnan digiosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen	5
Budjetoinnin onnistuminen: toiminta toteutuu talousarvion mukaisesti.	5
Hankeresurssien hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan.	5

Opiskelijakehitys	TP2025	TP2026	TA2027	TS2028	TS2029
	186	185	198	195	195

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kunnan taloudellisten resurssien riittävyys.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**46 339**	**36 000**	**49 891**
Myyntituotot	8 728	9 000	10 000
Tuet ja avustukset	1 000	0	3 501
Muut toimintatuotot	36 612	27 000	36 390
Toimintakulut	**-1 922 252**	**-1 867 801**	**-2 059 312**
Henkilöstökulut	-1 332 995	-1 276 818	-1 417 793
Palkat ja palkkiot	-1 099 025	-1 056 496	-1 171 821
Henkilösivukulut	-233 969	-220 322	-245 972
Palvelujen ostot	-191 869	-196 981	-251 337
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 096	-37 850	-39 800
Muut toimintakulut	-360 292	-356 152	-350 382
Toimintakate	**-1 875 913**	**-1 831 801**	**-2 009 421**
Tilikauden tulos	**-1 875 913**	**-1 831 801**	**-2 009 421**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-1 875 913**	**-1 831 801**	**-2 009 421**

Muu opetustoimi ja toisen asteen yhteistyö

tilivelvollinen sivistysjohtaja Minerva Rannila
3401 Toisen asteen yhteistyö
3501 Kansalaisopisto
3502 Musiikkioppilaitokset

Palvelusuunnitelman kuvaus

Perhonjokilaakson kansalaisopisto

Kaustisen kunta kuuluu Perhonjokilaakson kansalaisopistoon. Kansalaisopiston koulutustehtävänä on tukea elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta sekä edistää alueen asukkaiden terveyttä, hyvinvointia ja sosiaalista selviytymistä. Koulutustehtävänsä toteuttamiseksi kansalaisopisto pyrkii mahdollistamaan joustavan, paikallisuutta korostavan sekä yhteiskunnan muutosia seuraavan oppimisympäristön toiminta-alueensa asukkaille. Kansalaisopistossa voi oppia tietoja ja taitoja, jotka ovat tarpeellisia kansalaiselämässä ja jotka antavat pohjaa jatko-opiskelulle sekä edistävät itseopiskelua ja itsensä kehittämistä.

Kansalaisopiston menojen kustannuskehitys Kaustisen osalta

TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026	TA2027
-81.744	-81.818	-78.539	-78.539	-78.539	-74.939

Kansalaisopiston vuoden 2027 kustannusten jako/arvio:

Kunta	Asukkaita	Prosenttiosuus	Oppituntiarvio
Halsua	975	9	567
Kaustinen	4074	39	2 457
Perho	2547	24	1 512
Veteli	2912	28	1764

- oppitunnin hinta 30,50 €/h.

Kansalaisopiston rahoitus 2027:

Toimintakulut	513.000 €
Valtionosuus	243.269 €
Kurssimaksut	75.000 €
Tuet ja avustukset valtiolta	3.100 €
Kuntien osuus	192.131 €

Keski-Pohjanmaan Konservatorio

Keski-Pohjanmaan Konservatorion toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:
Keski-Pohjanmaan Konservatorio on tuntiperusteista valtionosuutta saava maakunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa ensisijaisesti lasten ja nuorten vapaa-ajalla taiteen perusopetuksen musiikin ja tanssin laajan oppimäärän mukaista opetusta sekä siihen liittyvien taidemuotojen opetusta.

Keski-Pohjanmaan Konservatorio tuottaa jäsenkuntansa lapsille ja nuorille tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta, joka antaa hyvän pohjan musiikin ja tanssin elinikäiseen harrastamiseen ja itseilmaisuun, sekä antaa valmiudet hakeutua musiikin ja tanssin ammattiopintoihin, ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Opetus kehittää oppilaan henkilökohtaisia valmiuksia luovaan ja monipuoliseen musiikin ja tanssin harrastamiseen sekä tukee oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Jäsenkunta Kaustiselle on varattuna yhteensä 55 oppilaspaikkaa Keski-Pohjanmaan Konservatorion taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintoihin.

Taiteen perusopetus on järjestelmänä vakiintunut ja ainutlaatuinen koulutus- ja harrastusmuoto, joka on osoittanut arvoaan jo vuosikymmeniä. Taiteen perusopetus on osa Suomen koulutusjärjestelmää, perustuu opetussuunnitelmaan ja siitä säädetään laissa ja asetuksessa.

Toiminnalliset tavoitteet:
Keski-Pohjanmaan Konservatorion toiminta taiteen perusopetuksen toteuttajana tuo kuntaan elinvoimaa ja elävyyttä, vetovoimaa, hyvinvointia lapsille ja nuorille, vahvistaa kunnan kehitystyötä ja palvelutuotantoa. Hyvä ja laadukas opetus tarjoaa onnistumisen ja oppimisen kokemuksia, joilla on pitkäkestoisia vaikutuksia lapsen ja nuoren identiteetin kehittymiselle. Harrastukseen voidaan sitoutua jopa yli kymmeneksi vuodeksi.

Taideharrastukset lisäävät ja edistävät tutkitusti hyvinvointia. Musiikin ja tanssin kuten myös muiden taiteenalojen opinnot kehittävät lasten ja nuorten luovaa ja kriittistä ajattelua, esiintymistaitoja, teknologia-, vuorovaikutus- ja ryhmätyöskentelytaitoja sekä empatia- ja yrittäjyystaitoja, jotka on nostettu esiin myös tulevaisuuden työelämätaitoina.

Kaustisen opetuspisteessä aloitti 4 uutta oppilasta syksyllä 2026, joten kunnan lapsia ja nuoria on taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintojen parissa syksyllä 2026 kaikkiaan 54 oppilasta. Varhaisiän musiikkikasvatuksen parissa on yhteensä 24 lasta. Konservatorion konsertteja oli Kaustisella lukuvuoden aikana 18.

Kuntaosuusmaksuksi 1.8.2026 alkaen vahvistettu 1.250 euroa / oppilas.

Konservatorion Kaustisen oppilasmäärät

Lukuvuosi	Määrä musiikki / tanssi	Pyrkinyt / hyväksytty
Lukuvuosi 2023 - 2024	24/1	7/3
Lukuvuosi 2024 - 2025	54/1	6/4
Lukuvuosi 2025 - 2026	55/4	9/4
Lukuvuosi 2026 - 2027	55/1	7/4

Asiakas	
Tavoite	
Kansalaisopisto tuottaa monipuolisesti palveluja kuntalaisillemme.	
Toimenpide	Opetustunteja järjestetään Kaustisella asukasmäärän suhteessa.
Mittarit	**Tavoite**
Vähintään 2 400 h/vuosi	2 400
Tavoite	
Konservatoriossa kuntalaisilla on mahdollisuus opiskella musiikkia taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisesti suunnitelmallisesti.	
Toimenpide	Oppilaspaikoista täytettynä on suurin osa. (kopio)
Mittarit	**Tavoite**
Oppilaspaikkoja täytettynä vähintään 50.	5

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Taloudellinen resurssi

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-138 032**	**-140 536**	**-144 689**
Palvelujen ostot	-137 933	-140 536	-144 689
Muut toimintakulut	-99	0	0
Toimintakate	**-138 032**	**-140 536**	**-144 689**
Tilikauden tulos	**-138 032**	**-140 536**	**-144 689**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-138 032**	**-140 536**	**-144 689**

Kirjasto

tilivelvollinen kirjastonjohtaja Maria Nikula
3601 Kirjasto
3608 Sijoita sanoihin

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kirjasto tuottaa lakisääteistä ja laadukasta peruspalvelua sekä kehittää toimintaansa luovasti, aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti. Kirjasto tarjoaa jokaisen saataville ajantasaisen ja uudistuvan kokoelman sekä edistää asukkaiden lukemista, tiedonhankintaa, elinikäistä oppimista ja hyvinvointia tarjoamalla käyttöön ajanmukaiset ja asiakkaiden tarpeita ja aikatauluja vastaavat niin fyysiset kuin sähköisetkin kirjastopalvelut. Perinteisten kirjastopalveluiden lisäksi kirjasto tuottaa kulttuurielämyksiä ja vuorovaikutteisia palveluja. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492)

Vuoden 2027 talousarviossa näkyy määräaikaisen kirjastoharjoittelijan tehtävä sekä kustannusten hinnankasvut. Kirjaston asiakastyytyväisyyskyselyssä on toivottu kirjastotilan kehittämistä, mikä on otettu huomioon talousarviota suunniteltaessa.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kirjastonjohtaja	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	2	2	2	2	1
Erityiskirjastovirkailija	0	1	1	1	1
Kirjastoharjoittelija	0	0	1	0	0
Yhteensä	**3**	**4**	**5**	**4**	**3**

Asiakas	
Tavoite	
LAADUKAS: Kirjasto tarjoaa laadukkaat tilat, asiantuntevan palvelun ja ajantasaiset aineistot kaikille käyttäjäryhmille.	
Toimenpide	Aloitetaan kehittämään kirjastotilaa vaiheittain: -kalusteiden uusintaa -opasteiden päivitys -pohjalaistalo -valaistuksen päivitys -kokoelman läpikäynti ja kirjahankinnat

Mittarit	**Tavoite**
Poistot	800
Kokoelman hankintamäärät	15 000
Aineistokulut	45 000
Investointimäärärahaa talousarviossa	15 000
Henkilöstön koulutuspäivät	15

Prosessit
Tavoite
LUOVA : Luovaa lukutaitotyötä

Toimenpide	Sijoita sanoihin -hanke
	Yhteistyö koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa
	Sidosryhmät
	Kirjavinkkaukset
	Lukutaitotiimien luominen

Mittarit	**Tavoite**
Tapahtumien osallistujamäärä	1 000
E-aineistojen käyttökerrat	8 500
Hankerahoitus	2
Kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyvien tapahtumien määrä	50

Talous	
Tavoite	
LUONNOLLINEN: Kirjasto on kuntalaisten luonnollinen tapahtumapaikka	
Toimenpide	Kulttuuritapahtumat
	Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa
	Ulkopuolisten tahojen järjestämät tapahtumat kirjastossa
	Innostava ja tavoittava viestintä kirjastosta ja kirjaston palveluista
	Haetaan avustusta tapahtumatoiminnan toteuttamiseksi

Mittarit	**Tavoite**
Osallistujaluvut	1 500
Saatu hankeavustus	2
Tapahtumien määrä	100
Fyysisten käyntien määrä	28 500
Ulkopuolisten tahojen järjestämien tapahtumien määrä kirjastossa	40

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Talousresurssien riittävyys kustannusten noustessa, hankerahoituksen saaminen.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**10 353**	**8 572**	**18 510**
Tuet ja avustukset	4 933	4 572	14 410
Muut toimintatuotot	5 419	4 000	4 100
Toimintakulut	**-266 957**	**-286 832**	**-328 138**
Henkilöstökulut	-136 921	-143 115	-166 030
Palkat ja palkkiot	-107 484	-112 845	-132 057
Henkilösivukulut	-29 437	-30 270	-33 973
Palvelujen ostot	-18 653	-28 158	-33 520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 858	-43 443	-46 000
Muut toimintakulut	-75 526	-72 116	-82 588
Toimintakate	**-256 605**	**-278 260**	**-309 628**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 560**	**-940**	**0**
Tilikauden tulos	**-258 165**	**-279 200**	**-309 628**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-258 165**	**-279 200**	**-309 628**

Liikunta ja urheilu

tilivelvollinen nuoriso- ja liikuntakoordinaattori Maria Puronaho

3701 Liikuntapalvelut
3703 Urheilutalo
3709 Iloa arkeen liikunnasta
3710 Uimataitoa kaikille Kaustinen ja Perho
3712 Polskis ja loiskis

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntatoimen tavoitteena on kaikkia kuntalaisia aktivoiva ja terveyttä edistävä toiminta. Palvelujen laadukas ja monipuolinen toteutus varmistetaan kumppanuussopimuksella urheiluseura Kaustisen Pohjan-Veikkojen kanssa, jonka toimintaa liikuntatoimi seuraa ja arvioi. Urheilutalon toimintaa järjestetään ja kehitetään yhdessä seuran kanssa. Omana tuotantona järjestettävät liikuntapalvelut ja muille järjestäjille suunnatut toiminta-avustukset täydentävät kuntalaisille tarjottavaa kokonaisuutta, jolla mahdollistetaan monipuolisia liikkumismahdollisuuksia kaikenikäisille.

Liikuntatoimen talousarvioon sisältyvät vuoden 2027 mukaiset avustusmäärärahavaraukset, joiden jakamisesta päättää sivistyslautakunta.

Kohde/Saaja	Kust.paikka	Summa
Liikuntatoimen pienavustukset, stltk	3701	5.000

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Vapaa- aikasihteeri	0,6	0,6	0	0	0
Nuoriso- ja liikuntakoordinaattori	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Liikuntaneuvoja	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**1,9**	**1,7**	**1**	**1**	**1**

Asiakas	
Tavoite	
Monipuoliset liikuntapalvelut vahvistavat kuntalaisten hyvinvointia ja edistävät aktiivista elämäntapaa yhteistyössä urheiluseuran, kunnan oman toiminnan ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa	
Toimenpide	Urheiluseuran laajaa liikuntatarjontaa täydennetään kunnan omilla palveluilla, mikä takaa kuntalaisille kattavat ja monipuoliset mahdollisuudet liikkumiseen.

Mittarit	**Tavoite**
Kumppanuussopimuksen (Kaustisen Pohjan-Veikot) alaisten liikutettujen kuntalaisten kokonaismäärä	200
Liikuntapalvelujen kautta liikutettujen kuntalaisten kokonaismäärä	200
Kaustisen Pohjan-veikkojen teettämä vuosittainen tyytyväisyyskysely harrastajille (1-5)	5
Move-testin tulokset	
Lapsille ja nuorille tarjottavien liikuntatoimintojen lisääminen (väh. 3 uutta toimintoa)	3

Henkilöstö

Tavoite	
Tiedottamisen kehittäminen	
Toimenpide	Tehostetaan kuntalaisille suunnattua liikuntatiedotusta monikanavaisesti ja kehitetään viestintäyhteistyötä Kaustisen Pohjan-Veikkojen kanssa tiedon saavutettavuuden parantamiseksi

Mittarit	Tavoite
Viestinnän monikanavaisuuden lisääminen	4
Kaustisen kunnan teettämä kysely liikunta- nuoriso- ja kulttuuripalveluista (1-5)	4

Prosessit	
Tavoite	
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia.	
Toimenpide	Täydennetään sovittuja ostopalveluja kunnan omalla kerho-, leiri- ja tapahtumatuotannolla, mikä parantaa palvelujen monipuolisuutta ja saavutettavuutta.

Mittarit	Tavoite
Lisätään uusia toimintoja sekä urheiluseuran että kunnan toimesta (väh. 2 uutta toimintoa)	2
Kuntalaisten antama yleisarvosana liikuntapalveluille, kysely liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluista (1-5)	4

Tavoite	
Urheilutalon ja liikunta-alueiden monipuolinen, kustannustehokas ja tasapuolinen käyttö.	
Toimenpide	Yhteistyössä urheiluseuran kanssa toteutettu urheilutalon ja liikunta-alueiden käytön koordinointi tukee tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten liikkumista.

Mittarit	Tavoite
Varattujen tuntien osuus urheilutulon salissa kaikista vapaasti varattavissa olevista tunneista (%)	90
Eri ikäryhmien määrä salissa ja muilla liikunta-alueilla	

Talous	
Tavoite	
Toiminnan taloudellisuus	
Toimenpide	Varmistetaan liikuntapalveluihin kohdistettujen resurssien taloudellinen ja toiminnallinen tehokkuus, jotta saavutetaan mahdollisimman suuri terveys- ja hyvinvointihyöty

Mittarit	Tavoite
Liikuntakerhojen prosentuaalinen osuus kaikista kunnan HSM-harrastusryhmistä lukuvuoden aikana (%)	50
Kustannusten samana pysyminen harrastajamäärien lisääntyessä (% lisää harrastajia)	5

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilöstö- ja talousresurssien riittävyys.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**62 736**	**96 521**	**35 500**
Myyntituotot	7 160	68 721	8 000
Maksutuotot	9 737	9 000	9 000
Tuet ja avustukset	29 566	4 800	4 000
Muut toimintatuotot	16 273	14 000	14 500
Toimintakulut	**-282 714**	**-327 202**	**-321 423**
Henkilöstökulut	-61 501	-62 962	-46 433
Palkat ja palkkiot	-40 432	-39 847	-26 783
Henkilösivukulut	-21 069	-23 115	-19 650
Palvelujen ostot	-81 275	-79 563	-99 098
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 379	-6 459	-5 400
Avustukset	-3 700	-5 000	-5 000
Muut toimintakulut	-131 859	-173 218	-165 492
Toimintakate	**-219 978**	**-230 681**	**-285 923**
Tilikauden tulos	**-219 978**	**-230 681**	**-285 923**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-219 978**	**-230 681**	**-285 923**

Nuorisotyö

tilivelvollinen nuoriso- ja liikuntakoordinaattori Maria Puronaho

3801 Nuorisopalvelut
3803 Nuorisovaltuusto
3804 Etsivä nuorisotyö
3813 Harrastuksista iloa ja elämyksiä
3814 Kehittyvä Kaustisen nuorisotyö
3816 HSM Kaustinen

Palvelusuunnitelman kuvaus

Nuorisopalvelut tarjoavat lapsille ja nuorille laadukkaat, turvalliset ja saavutettavat vapaa-ajan palvelut sekä monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Toiminnan vaikuttavuus perustuu suunnitelmalliseen yhteistyöhön paikallisten yhteisöjen kanssa, joiden tekemää työtä tuetaan kohdennetuilla avustuksilla.
Nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia vahvistetaan tukemalla nuorten omia harrastus- ja vaikuttamismahdollisuuksia, kehittämällä moniammatillista yhteistyötä sekä laajentamalla jalkautuvan nuorisotyön muotoja siellä, missä nuoret viettävät aikaansa.

Nuorisotoimen talousarvio sisältää vuodelle 2026 varatut avustusmäärärahat, joiden jakamisesta vastaa sivistyslautakunta.

Kohde/Saaja	Kust.paikka	Summa
Nuorisotoimen pienavustukset, stltk	3801	5.000

Etsivä nuorisotyö on osa erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten arjessa ja tarjota heille turvallinen, luottamuksellinen aikuiskontakti. Työn keskiössä on nuoren yksilöllinen tukeminen – yhdessä hänen kanssaan etsitään ratkaisuja elämän haasteisiin ja kysymyksiin sekä autetaan löytämään ja saavuttamaan tarvittavat palvelut.

Etsivän nuorisotyön ensisijainen kohderyhmä ovat alle 29-vuotiaat nuoret, jotka ovat koulutuksen tai työelämän ulkopuolella tai tarvitsevat muuten tukea palveluihin ohjautumisessa. Työ perustuu aina nuoren omaan tahtoon ja suostumukseen – etsivä nuorisotyö on vapaaehtoista ja tapahtuu nuoren ehdoilla, osana varhaisen tuen kokonaisuutta.

Kaustinen, Veteli ja Halsua toteuttavat etsivää nuorisotyötä yhteistyössä. Alueella työskentelee yksi etsivä nuorisotyöntekijä, ja toimintamalli on vakinaistettu. Isäntäkuntana toimii Vetelin kunta. Toimintaa on tuettu vuosittain Aluehallintoviraston myöntämällä 25 000–30 000 euron avustuksella.

Kirjanpito kohdistaa sivistystoimen sisäisiin vuokramenoihin tiettyjen kunnan rakennusten kulut yleishyödyllisten yhdistysten ym. käytön takia. Sen vuoksi nuorisotoimen sisäisiin vuokrakustannuksiin on lisätty 1/3 Keltaisen talon sisäisistä vuokramenoista (4H:n nuorille järjestämän kerhotoiminnan toteutuspaikka). Kyseisestä rakennuksesta 2/3 sisäisistä tilavuokrista on lisätty iltapäivätoiminnan sisäisiksi vuokramenoiksi.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Vapaa-aikasihteeri	0,4	0,4	0	0	0
Koulunuorisotyöntekijä	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Nuoriso- ja liikuntakoordinaattori	0	0	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**1,2**	**1,2**	**1,3**	**1,3**	**1,3**

Asiakas, Prosessit

Tavoite	
Vahvistamme nuorten osallisuutta, oma-aloitteisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnan päätöksenteossa sekä nuorisotyön oman toiminnan suunnittelussa.	
Toimenpide	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat huomioivat monipuolisesti erilaisia lasten ja nuorten kohderyhmiä ja täydentävät avustuksia antavien järjestöjen ja yhdistysten järjestämää lapsi- ja nuorisotyötä. Toteutetaan yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa.
	Toteutetaan vuosittain kyselyitä koululla ja nuoritotiloilla. Varmistetaan nuorisovaltuuston edustajille puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan lauta- ja johtokunnissa. Järjestetään vaikuttajakahviloita koulupäivän aikana.

Mittarit	Tavoite
Nuorten toiveiden huomioiminen harrastus- ja vapaa-ajan toiminnassa kyselyjen kautta	1
Nuorisovaltuusto toimii aktiivisena ryhmänä, järjestää tapahtumia ja edustaa kunnan kokouksissa.	2

Prosessit, Henkilöstö	
Tavoite	
Vaikuttavat koulunuorisotyön palvelut	
Toimenpide	Koulunuorisotyöntekijän työpanos vakituiseksi toiminnaksi.

Mittarit	Tavoite
Koulunuorisotyöntekijän kontaktit nuorten kanssa kasvavat	40
Hyvinvointimessut toteutetaan vuosittain lähialueen nuorille (100 %)	100

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilöstö- ja talousresurssien riittävyys.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**91 218**	**37 012**	**7 200**
Myyntituotot	0	400	700
Tuet ja avustukset	91 218	36 612	6 500
Toimintakulut	**-188 939**	**-135 915**	**-155 071**
Henkilöstökulut	-124 101	-79 550	-89 153
Palkat ja palkkiot	-96 291	-60 186	-68 431
Henkilösivukulut	-27 810	-19 364	-20 722
Palvelujen ostot	-36 439	-30 061	-41 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 077	-3 948	-2 600
Avustukset	-7 000	-5 000	-5 000
Muut toimintakulut	-18 321	-17 356	-16 918
Toimintakate	**-97 722**	**-98 903**	**-147 871**
Tilikauden tulos	**-97 722**	**-98 903**	**-147 871**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-97 722**	**-98 903**	**-147 871**

Kulttuuritoiminta

tilivelvollinen sivistysjohtaja Minerva Rannila

3901 Kulttuuripalvelut
3903 Kansantaiteenkeskus
3905 Kansansoitinmuseo
3910 Lykkyä Pohjois-Pohjanmaalle, Rieska-leader
3911 Lykkyä Pohjois-Pohjanmaalle, Keskipiste-leader
3912 LYKKY-lastenkulttuurikeskus
3913 Lykkyä P-P:lle, kuntien maksuosuudet
3917 Utopia, jatkohanke

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kaustisen kunta tukee paikallisia kulttuurintuottajia ja edistää kulttuurin harrastamista ja elämyksiä kuntalaisille. Kulttuuripalvelujen tavoitteena on vahvistaa Kaustisen asemaa Suomen johtavana kansankulttuurikuntana, jossa eri kulttuurilajien ja taiteen muotojen välinen vuoropuhelu on rohkeaa ja innovatiivista.

Kulttuuripalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tarjoamalla monipuolisia kulttuuripalveluja, tapahtumia ja harrastusmahdollisuuksia. Toiminta tukee paikallista kulttuuriperintöä, taiteen harrastamista, kulttuurin saavutettavuutta sekä yhteistyötä yhdistysten, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut vahvistavat Kaustisen asemaa Suomen johtavana kansankulttuurikuntana, jossa elävä kulttuuriperintö toimii perustana eri taiteenalojen vuoropuhelulle, luovuudelle ja kulttuuritoiminnan kehittämiselle.

Laadukkaiden kulttuuripalvelujen keskeinen menestystekijä on laaja ja toimiva yhteistyö kulttuuritoimijoiden, yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa kunnan kulttuuripalvelujen koordinoidessa toimintaa. Kansainvälisesti tunnetut tapahtumat, korkeatasoinen lasten ja nuorten kulttuuriharrastustoiminta sekä aineettoman kulttuuriperinnön vaaliminen ja kehittäminen muodostavat vahvan perustan kulttuurin osaamisverkostolle ja kulttuuritoiminnan jatkuvalle kehittämiselle.

Kulttuuripalveluilla vahvistetaan kunnan elinvoimaa sekä tarjotaan kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua kulttuuritoimintaan kaikenikäisinä.

Kunnan kulttuuripalvelut vastaavat Kansantaiteenkeskuksen toiminnoista 1.1.2027 alkaen.

LUOVAA: tuetaan paikallista kulttuuritoimintaa ja uusia toimintamuotoja.
LAADUKASTA: tarjotaan monipuolisia ja saavutettavia kulttuuripalveluja.
LUONNOLLISTA: hyödynnetään paikallista kulttuuriympäristöä ja kulttuuriperintöä.

Vuoden 2019 alussa perustettu Lastenkulttuurikeskus Lykky on Keski-Pohjanmaan alueella toimiva, lastenkulttuuriin erikoistunut verkosto. Keskusta ylläpitää Kaustisen kunta yhteistyössä Vetelin, Perhon, Halsuan, Lestijärven, Toholammin kuntien ja Kokkolan kaupungin kanssa. Lisäksi vuosien 2025-2027 aikana toteutetaan Lykkyä Pohjois-Pohjanmaalle hankkeita.

Lykyn tehtävänä on tuoda saavutettavaa taidekasvatusta lasten ja nuorten arkeen sekä lisätä heidän hyvinvointiaan taiteen ja kulttuurin keinoin. Toiminnan painopisteenä on elävän kulttuuriperinnön vaaliminen. Lykky järjestää alueen kouluihin ja varhaiskasvatukseen kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaista työpaja- ja esitystoimintaa, jotta kaikki lapset ja nuoret tavoitetaan tasapuolisesti. Lisäksi se koordinoi koulu- ja päiväkotikonsertteja sekä muita tapahtumia, ja rakentaa verkostoa alueen lastenkulttuuritoimijoiden ja ammattilaisten kesken.

Kulttuuritoimen talousarvioon sisältyvät vuoden 2027 mukaiset avustusmäärärahavaraukset, joiden jakamisesta päättää sivistyslautakunta.

Kohde/Saaja	Kust.paikka	Summa

Kulttuuritoimen pienavustukset, stltk	3901	5.000
Kulttuuripalkinto, stltk	3901	500

Kaustisen sivistyslautakunta on päätöksessään (§ 51, 23.8.2022) sitoutunut Lastenkulttuurikeskus Lykyn toiminnan vakinaistamiseen. Kunnan vuosittainen rahoitusosuus on noin 5-6000 €, ja toimintaan haetaan valtionosuutta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Mikäli valtionosuutta ei myönnetä, toiminta sopeutetaan kuntien omavastuuosuuksien mukaiseksi.

Lisäksi kirjanpito kohdistaa kulttuuritoiminnan sisäisiin vuokramenoihin tiettyjen kunnan rakennusten kulut yleishyödyllisten yhdistysten käytön takia (Marttala, Kanteleverstas).

Kirjanpidollisesti Kansantaiteenkeskukselle mahdollisesti myönnettävä avustus on kulttuuritoiminnassa omalla kustannuspaikalla 3903, asian valtuusto päättää talousarviokäsittelyn yhteydessä, mutta kyseiselle kustannuspaikalle on tästä varauksena kirjattu vuodelle 2026 Rakennusvuokrat -kohtaan 13.470 €.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Vapaa-aikasihteeri	0,25	0	0	0	0
Kulttuurikoordinaattori	0	0,4	0,4	0,4	0,4
Yhteensä	**0,25**	**0,4**	**0,4**	**0,4**	**0,4**

Talous	
Tavoite	
Kulttuuripalvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja monipuolisesti. Kulttuurin määrärahat tukevat kulttuuritoimintaa vaikuttavasti. Kunta mahdollistaa monipuolista kulttuurituotantoa ja tapahtumatuotantoa tukemalla valtuuston talousarviokäsittelyssä suoraan kulttuurintuottajia.	
Toimenpide	Kunnan kulttuuriavustukset ja kulttuuripalkinto
	Yhteistyötuotantojen lisääminen ja kulttuurihankkeiden ulkopuolisen rahoituksen hakeminen.

Mittarit	**Tavoite**
Kulttuuriavustuksien käyttö on vaikuttavaa	5
Avustuksia tapahtumatuotantoon ja kulttuuritoimintoihin jaetaan suorina valtuustokäsittelyavustuksina.	5
Kulttuuritoimintaan panostus kehittyy	5
Myönnettyjen avustusten määrä	15 000
Avustusta saaneiden toimijoiden määrä (kpl)	15
Haettujen hankkeiden määrä	15

Tavoite	
Kunta mahdollistaa monipuolista kulttuurituotantoa ja tapahtumatuotantoa tukemalla valtuuston talousarviokäsittelyssä suoraan kulttuurintuottajia.	
Toimenpide	Avustuksia tapahtumatuotantoon ja kulttuuritoimintoihin jaetaan suorina valtuustokäsittelyavustuksina.

Mittarit	**Tavoite**

Kulttuuritoimintaan annettu panostus säilyy vähintään samansuuruisena.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kunnan taloudellisten resurssien riittävyys.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**122 894**	**170 020**	**141 562**
Myyntituotot	38 922	20 000	0
Tuet ja avustukset	79 711	150 020	131 930
Muut toimintatuotot	4 262	0	9 632
Toimintakulut	**-214 877**	**-280 398**	**-287 422**
Henkilöstökulut	-92 803	-127 866	-120 788
Palkat ja palkkiot	-72 236	-100 152	-97 758
Henkilösivukulut	-20 567	-27 714	-23 030
Palvelujen ostot	-51 385	-61 487	-125 274
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 345	-1 450	-9 164
Avustukset	-5 000	-10 500	-5 500
Muut toimintakulut	-63 344	-79 095	-26 696
Toimintakate	**-91 983**	**-110 378**	**-145 860**
Tilikauden tulos	**-91 983**	**-110 378**	**-145 860**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-91 983**	**-110 378**	**-145 860**

Esiopetus

ESIOPETUS
Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja
3215 Esiopetus Pajala
3216 Esiopetus Kino
3217 Esiopetus Puumala
3218 Esiopetus Järvelä
3220 Esiopetuksen avustajat
3221 Esiopetuksen erityisopettajat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Esiopetus on olennainen osa koulutusjärjestelmää ja nivelvaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Se täydentää varhaiskasvatusta ja luo perustan perusopetukseen siirtymiselle.

Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen oppimisvalmiuksia, tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä sekä vahvistaa niitä valmiuksia, joita perusopetuksen aloittaminen edellyttää. Esiopetuksessa edistetään lapsen kielellistä, sosiaalista, emotionaalista ja motorista kehitystä sekä ajattelun taitoja ja oppimisen edellytyksiä.

Opetus perustuu toiminnallisuuteen ja leikinomaisuuteen, ottaen huomioon lapsen ikä ja kehitystaso. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen, virikkeellinen ja lapsilähtöinen, ja sen tulee tukea lapsen aktiivista osallistumista ja vuorovaikutusta.

Esiopetuksessa painotetaan myönteisen minäkuvan ja itsetunnon vahvistamista sekä sosiaalisten taitojen kehittämistä. Lapselle tarjotaan mahdollisuuksia itsensä ilmaisemiseen, ongelmanratkaisuun ja yhteistyöhön muiden kanssa.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tarjoamalla kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet oppimiseen ja kehitykseen. Opetuksen järjestämisessä korostuu huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, joka tukee lapsen yksilöllisiä tarpeita ja oppimispolkua. Esiopetuksessa on käytössä lapsen oppimisen tueksi sekä ryhmämuotoisia että lapsikohtaisia tukimuotoja. Lisäksi esiopetuksen tukena toimii esiopetuksen opiskeluhuolto.

Esiopetus muodostaa osan elinikäistä oppimista tukevasta koulutusjärjestelmästä ja luo perustan lapsen koulupolun sujuvalle jatkumolle. Kaustisella esiopetusta toteutetaan varhaiskasvatuksen yhteydessä, pienissä esiopetusryhmissä (9-13 esioppilasta). Koska toimintakaudella 2027 esiopetusikäisiä lapsia on selkeästi pienempi ikäryhmä, eesiopetusryhmiä on poikkeuksellisesti vain kaksi; Kinon esiopetusryhmä ja Pajalan päiväkodin esiopetusryhmä. Seuraavien vuosien aikana ikäryhmien koko hieman vaihtelee, mutta lapsia on enemmän, joten esiopetusryhmiäkin tulee olemaan jatkossa vähintään kolme.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Opettajat, esiopetus/täydentävä	1,5	2	1	1,5	1,5
Lastenhoitajat, esiopetus/täydentävä	3,25	3,25	1,75	2,5	2
Opettajat, esiopetus	1,5	2	1	1,5	1,5
Lastenhoitajat, esiopetus	3,25	3,25	1,75	2,5	2
Sosionomi, esiopetus	0,5	0,5	0,5	1	1,5
Sissi, esiopetus	0	0,5	0,5	0,5	0,5
Sosionomi, esiopetus/täydentävä	0,5	0,5	0,5	1	1,5
Esiopetuksen avustajat	1,5	1,5	1	1	1
Erityisopettaja esiopetus	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**12,5**	**14**	**8,5**	**12**	**12**

Asiakas	
Tavoite	
Esioppilaat siirtyvät perusopetuksen 1.luokalle	
Toimenpide	Esiopetusryhmissä tuotetaan laadukasta ja monipuolista esiopetusta.
Mittarit	**Tavoite**
Siirtyneet esioppilaat vähintään 95 % ikäryhmästä.	95
Tavoite	
Esiopetus järjestetään siten, että se tukee perheiden kasvatusvastuuta	
Toimenpide	Perheet ovat tyytyväisiä esiopetuksen toteutukseen. Toiminta perustuu esiopetuksen opetussuunnitelmaan ja oppilaskohtaisten tukitarpeiden huomioimiseen.
Mittarit	**Tavoite**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1-5)	3
Tavoite	
Erityistä tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen esiopetuksessa..	
Toimenpide	Erityisopettajan tuki lapselle on riittävää.
Mittarit	**Tavoite**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1–5)	3

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Oppilaiden tuen tarpeiden huomioiminen.
Esiopetuksen pedagogisen laadun vaihtelu ryhmien välillä.
Tiimityön ja työhyvinvoinnin haasteet.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**0**	**0**	**8 000**
Tuet ja avustukset	0	0	8 000
Toimintakulut	**-327 625**	**-329 016**	**-384 562**
Henkilöstökulut	-237 818	-237 046	-274 750
Palkat ja palkkiot	-196 318	-197 310	-228 292
Henkilösivukulut	-41 500	-39 736	-46 458
Palvelujen ostot	-54 438	-50 005	-74 668
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 810	-3 750	-4 700
Muut toimintakulut	-33 559	-38 215	-30 444
Toimintakate	**-327 625**	**-329 016**	**-376 562**
Tilikauden tulos	**-327 625**	**-329 016**	**-376 562**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-327 625**	**-329 016**	**-376 562**

Varhaiskasvatus

VARHAISKASVATUS
Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja
3900 Varhaiskasvatuksen hallinto
3915 Varhaiskasvatuksen avustajat
3920 Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
3935 Lasten kotihoidontuki
3940 Perhepäivähoito
3945 Kinon täydentävä varhaiskasvatus
3946 Pajalan täydentävä varhaiskasvatus
3947 Puumalan päiväkodin täydentävä varhaiskasvatus
3948 Järvelän täydentävä varhaiskasvatus
3950 Pajalan päiväkoti

Palvelusuunnitelman kuvaus

Luovaa, laadukasta ja hyvinvointia tukevaa varhaiskasvatusta

Lakisääteisten varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen on kunnan keskeinen tehtävä. Toimintaamme ohjaavat varhaiskasvatuslainsäädäntö sekä valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jotka luovat perustan laadukkaalle, turvalliselle ja yhdenvertaiselle varhaiskasvatukselle.

Varhaiskasvatus on lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa pedagogiikalla on keskeinen merkitys. Se tukee lapsen kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia sekä edistää tasa-arvoa, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Samalla varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustehtävässä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.

Laadukas varhaiskasvatus on tavoitteellista, turvallista ja jatkuvasti kehittyvää toimintaa. Luovuus, leikki, tutkiminen ja yhdessä oppiminen ovat osa arkea, samoin tiivis yhteistyö huoltajien kanssa. Huoltajat osallistuvat varhaiskasvatukseen lapsensa varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan ja arviointiin sekä tekevät yhteistyötä henkilöstön kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Lisäksi huoltajat voivat vaikuttaa toiminnan kehittämiseen ja osallistua yhteisiin tapahtumiin.

Luonto ja paikalliset perinteet rikastuttavat lasten arkea. Retket, leikit ja oppiminen luonnossa vahvistavat lasten hyvinvointia sekä kestävän elämäntavan omaksumista. Näin varhaiskasvatus tukee kunnan strategisia tavoitteita ja vahvistaa koko kunnan elinvoimaisuutta. Luovuus, laatu ja luonnonläheisyys näkyvät päivittäin lasten arjessa päiväkodissa, esiopetusyksiköissä ja perhepäivähoidossa.

Toimintamme laatu rakentuu osaavasta ja sitoutuneesta henkilöstöstä. Panostamme henkilöstön ammattitaidon vahvistamiseen rekrytointien, koulutusten ja jatkuvan osaamisen kehittämisen avulla. Moniammatilliseen tiimiimme kuuluvat varhaiskasvatuksen johdon lisäksi konsultoiva erityisopettaja ja konsultoiva sosionomi, jotka tukevat lapsia, perheitä ja henkilöstöä arjen tilanteissa.

Kehitämme toimintaamme jatkuvan arvioinnin, suunnittelun ja pedagogisen keskustelun avulla. Moniammatillinen yhteistyö sekä yhteinen oppiminen vahvistavat toiminnan laatua ja mahdollistavat palvelujen jatkuvan kehittämisen, mm. mentorointi. Lasten turvallinen ja sujuva arki varmistetaan myös toimivilla sijaisjärjestelyillä, joita SIRU-järjestelmä ja kiertävän lastenhoitajan tehtävä tukevat.

Toimintaamme ohjaavat kuntastrategian arvot, jotka näkyvät niin henkilöstön rekrytoinnissa kuin päivittäisessä työssämme. Arvostamme henkilöstön aloitteellisuutta ja kuuntelemme herkällä korvalla uusia ideoita. Luomme yhdessä toimintakulttuuria, jossa luovuus, osallisuus, hyvinvointi ja jatkuva kehittäminen tukevat laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista jokaisen lapsen parhaaksi.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen sihteeri	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Erityisopettaja	1	1	1	1	1
Avustajat	5	4	4	4	4
Kuraattori	0	0	0	0	0
Päiväkodin johtaja	1	1	1	1	1
Päiväkodin apulaisjohtaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Varhaiskasvatuksen opettajat	7	7	7	8	9
Varhaiskasvatuksen sosionomit	2	1	1	1	3
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	16	14	13	12	9
Perhepäivähoitajat	7	7	6	6	6
Sissi	0,6	0,3	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	**41,5**	**37,2**	**35,5**	**35,5**	**35,5**

Asiakas	
Tavoite	
Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään siten, että ne tukevat perheiden kasvatusvastuuta.	
Toimenpide	Perheet ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen toteutukseen. Toiminta perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, Kaustisen varhaiskasvatussuunnitelmaan, sekä lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien toteuttamiseen.
Mittarit	**Tavoite**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1–5)	3
Tavoite	
Erityistä tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen varhaiskasvatuksessa.	
Toimenpide	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki lapselle on riittävää.
Mittarit	**Tavoite**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1–5)	
Tavoite	
Tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen varhaiskasvatuksessa	
Toimenpide	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki lapselle on riittävää
Mittarit	**Tavoite**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1–5)	3

Henkilöstö
Tavoite
Tiimisopimus

Toimenpide	Lapsiryhmän henkilöstö/työtiimi on tehnyt tiimisopimuksen. Sopimukseen on kirjattu vastuualueet ja varhaiskasvatus-suunnitelman toteuttamisen pedagogiset käytänteet sekä kehittämistarpeet toimintavuonna.

Mittarit	**Tavoite**
Toteutuu 100 %	100

Tavoite
Kehityskeskustelut

Toimenpide	Esimies on pitänyt kehityskeskustelun toimintavuonna tai työntekijä on voinut osallistua ammatillisesti kehittävään vertaisryhmätapaamiseen / ryhmäkehityskeskusteluun.

Mittarit	**Tavoite**
Toteutuu 90 %.	90

Prosessit
Tavoite
Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Toimenpide	Varhaiskasvatuksen tarjonta vastaa kysyntää ja toteutetaan lakisääteisessä ajassa (kiireellisesti 2 viikkoa tai < 4 kk).

Mittarit	**Tavoite**
Toteutuu 95 %.	95

Tavoite
Varhaiskasvatussuunnitelma

Toimenpide	Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma huomioidaan varhaiskasvatuksen ryhmävasussa.

Mittarit	**Tavoite**
Toteutuu 100 %.	100

Talous
Tavoite
Lasten määrä, täyttöaste

Toimenpide	Lasten määrä eri toimintamuodoissa keskimäärin vuodessa. Täyttöaste = kuinka paljon hoitopaikkoja on täytettynä.

Mittarit	**Tavoite**
Täyttöasteen seuranta, tavoite päiväkodissa vähintään 85 %	85
Täyttöasteen seuranta, perhepäivähoidossa vähintään 85 %	85

Tavoite
Hoitotuntivarausten määrä, varausten käyttöaste; suhteessa käytettyihin tunteihin.

Toimenpide	Hoitopäivävarausten määrä ryhmässä vuodessa eri toimintamuodoissa keskimäärin.

Mittarit	**Tavoite**
Hoitotuntivarausten seuranta, tavoitteena varausten käyttö suhteessa käytettyihin tunteihin 90%.	90

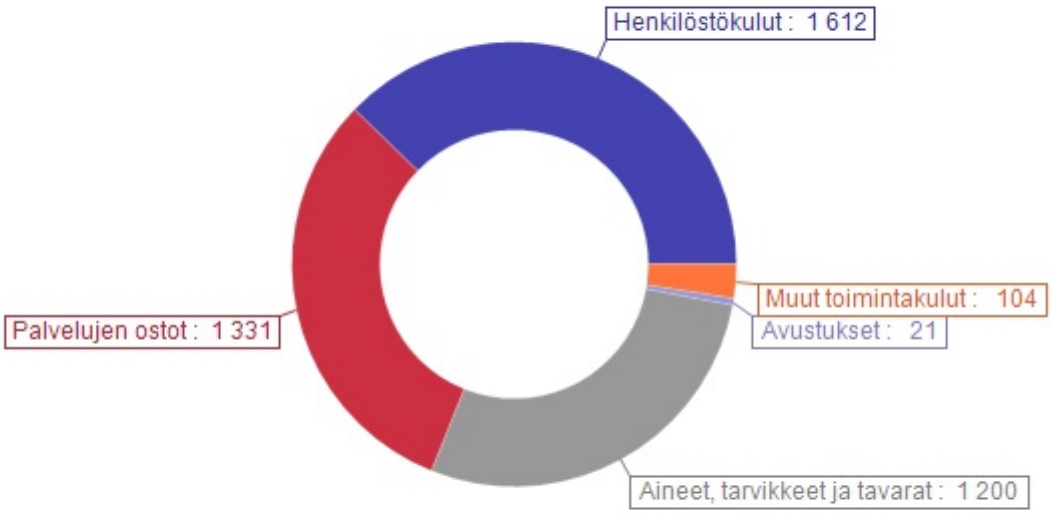
Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Työntekijöiden hyvinvointi ja jaksaminen. Talouden niukkuus ja lapsimäärän tietynlainen ennakoimattomuus.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**107 197**	**107 428**	**96 002**
Myyntituotot	175	0	0
Maksutuotot	100 725	107 428	88 000
Tuet ja avustukset	6 297	0	8 002
Toimintakulut	**-2 529 670**	**-2 495 971**	**-2 612 097**
Henkilöstökulut	-1 716 761	-1 656 441	-1 693 425
Palkat ja palkkiot	-1 389 069	-1 349 969	-1 379 943
Henkilösivukulut	-327 692	-306 472	-313 482
Palvelujen ostot	-316 535	-339 001	-388 467
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 751	-11 980	-11 700
Avustukset	-174 375	-180 878	-176 162
Muut toimintakulut	-309 247	-307 671	-342 343
Toimintakate	**-2 422 473**	**-2 388 543**	**-2 516 095**
Poistot ja arvonalentumiset	**-224**	**-18**	**0**
Tilikauden tulos	**-2 422 697**	**-2 388 561**	**-2 516 095**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-2 422 697**	**-2 388 561**	**-2 516 095**

4.3 Tekninen tulosalue

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
TEKNINEN TOIMI			
Toimintatuotot	**4 956 206**	**4 666 164**	**5 128 426**
Myyntituotot	2 126 835	1 889 410	2 222 762
Maksutuotot	67 320	89 100	49 200
Tuet ja avustukset	26 757	2 000	11 079
Vuokratuotot	2 674 033	2 676 154	2 835 385
Muut tuotot	61 261	9 500	10 000
Toimintakulut	**-4 200 248**	**-4 199 153**	**-4 268 714**
Henkilöstökulut	-1 335 060	-1 361 383	-1 611 911
Palvelujen ostot	-1 576 334	-1 551 816	-1 331 050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 146 161	-1 177 788	-1 200 473
Avustukset	-24 659	-18 000	-21 000
Muut toimintakulut	-118 033	-90 166	-104 280
Toimintakate	**755 957**	**467 011**	**859 712**
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 663 482	-1 627 477	-1 456 345
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-907 525**	**-1 160 466**	**-596 633**



Yhdyskuntasuunnittelu

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
4001 Tekninen hallinto
4002 Kaavoitus
4003 Projektityö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tekninen hallinto koordinoi ja johtaa teknisen toimialan tehtäväalueiden toimintaa sekä vastaa toimialan hankintatoimesta, rakennuttamistoiminnoista, kiinteistöistä, kunnallistekniikasta, vesihuollosta sekä valmistelee teknisen lautakunnan päätettäväksi tulevat talousarvio- ja muut hallinto- ja johtosäännöissä määritellyt asiat.
Kehittämistoimenpiteenä on tiiviimpi yhteistyö paikallisten yrittäjien ja yhdistyksien sekä muiden sidosryhmien kanssa. Teknisen toimen palveluiden laatua seurataan ja palveluita kehitetään kustannustehokkaasti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Palveluille asetetaan tavoitteet ja niiden toteutumista seurataan. Palvelutoiminta on järjestelmällistä, säännönmukaista, suunnitelmallista ja jossa noudatetaan ennalta määrättyjä kriteerejä. Palvelutuotannossa huomioidaan kestävä kehitys sekä energiatehokkuus ja sen parantaminen.

Kaavoituksen avulla luodaan edellytykset kunnan strategiselle maankäytölle. Laadukkaalla ja kestävällä kaavoituksella tuetaan palveluiden monipuolisuutta ja kaivostoiminnan tuomaa vihreää siirtymää ja elinvoimaa sekä huolehditaan luonnosta ja ohjataan rakentamista siten, että Kaustinen on viihtyisä asuinkunta.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Toimistosihteeri	0,35	0,35	0,3	0,3	0,3
Työpäällikkö	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	**0,9**	**0,9**	**0,75**	**0,75**	**0,75**

Tulos

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Omakotitalotontit (kpl)	42	36	35	40	39
Rivitalotontit (kpl)	0	0	0		2
Asuinpientalotontit (kpl)	3	3	3	2	2
Kerrostalotontit (kpl)	1	1	1	1	1
Liiketontit (kpl)	1	0	0	0	0
Teollisuustontit (kpl)	17	16	15	14	13

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Maanlaajuisten ja globaalien ilmiöiden vaikutukset elinkeino- ja yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavat myös Kaustisen kunnan maankäyttöön. Kaupungistuminen ja arvioitu väestönkehitys aiheuttaa haasteita Kaustisen kunnan kehittymiseen. Suunnan muutos tarvitsee merkittäviä panostuksia yksityiseltä sekä julkiselta

sektorilta.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**11 480**	**1 000**	**1 267**
Maksutuotot	16	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	267
Muut toimintatuotot	11 464	1 000	1 000
Toimintakulut	**-90 106**	**-156 078**	**-111 845**
Henkilöstökulut	-61 819	-97 766	-65 510
Palkat ja palkkiot	-47 656	-76 330	-49 921
Henkilösivukulut	-14 163	-21 436	-15 589
Palvelujen ostot	-19 452	-40 912	-31 235
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 607	-2 500	-700
Muut toimintakulut	-7 228	-14 900	-14 400
Toimintakate	**-78 626**	**-155 078**	**-110 578**
Poistot ja arvonalentumiset	**-14 420**	**-13 437**	**-25 217**
Tilikauden tulos	**-93 046**	**-168 515**	**-135 795**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-93 046**	**-168 515**	**-135 795**

Jätehuolto

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
5681 Jätehuolto & hyötykäyttöasema Kruupakka

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnallisen jätehuollon tuottaminen. Palvelun tuottamisesta vastaa Ekorosk Oy.

Tulos

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Poikkeusolosuhteita lukuun ottamatta ei ole merkittäviä riskejä tai epävarmuustekijöitä.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-306**	**-500**	**-200**
Palvelujen ostot	-78	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228	-500	-200
Toimintakate	**-306**	**-500**	**-200**
Poistot ja arvonalentumiset	**-4 939**	**-4 939**	**-4 939**
Tilikauden tulos	**-5 245**	**-5 439**	**-5 139**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-5 245**	**-5 439**	**-5 139**

Liikenneväylät

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
4009 Kaavateiden kunnossapito
4010 Tievalaistus
4011 Yksityistiet (avustaminen)
6004 Hulevesiverkosto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikenneväylien ylläpito, korjaus sekä rakentaminen.
Merkittävimmät kuluerät muodostuvat kaava- ja yksityisteiden talvikunnossapidosta sekä katuvalaistuksen sähkönkulutuksesta ja huoltotoimenpiteistä.
Kaavakatujen ja yksityisteiden talvihoidosta tehdään vuosittain palautekysely, jossa pyydetään palautetta teknisen toimen kunnossapitotoimista.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Työpäällikkö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Toimistosihteeri	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Kiinteistönhoitajat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Vesihuollon työntekijät	0,15	0,15	0,05	0,05	0,05
Vesilaitoksen hoitaja	0,05	0,05	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	**0,65**	**0,65**	**0,6**	**0,6**	**0,6**

Asiakas	
Tavoite	
Talvihoidon tyytyväisyys	
Mittarit	**Tavoite**
Kaavakatujen talvihoidon asiakastyytyväisyys astekoilla 1-5	4
Yksityisteiden talvihoidon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaavatiet, ylläpitokulut €/asukas	18,14	30	30	30	30
Yksityistiet, ylläpito €/asukas	13,15	25	25	25	25
Tievalaistus, ylläpitokulut €/asukas	16,03	20	20	20	20

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Vuosittaiset kustannukset voivat vaihdella merkittävästi talviolosuhteista sekä sähkön hinnasta johtuen.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**1 908**	**0**	**500**
Myyntituotot	424	0	500
Muut toimintatuotot	1 483	0	0
Toimintakulut	**-214 143**	**-244 643**	**-193 941**
Henkilöstökulut	-39 578	-47 152	-46 531
Palkat ja palkkiot	-21 369	-21 880	-23 333
Henkilösivukulut	-18 210	-25 272	-23 198
Palvelujen ostot	-108 920	-149 491	-87 410
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 946	-30 000	-39 000
Avustukset	-24 659	-18 000	-21 000
Muut toimintakulut	-1 040	0	0
Toimintakate	**-212 235**	**-244 643**	**-193 441**
Poistot ja arvonalentumiset	**-224 571**	**-229 692**	**-213 200**
Tilikauden tulos	**-436 806**	**-474 335**	**-406 641**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-436 806**	**-474 335**	**-406 641**

Puistot ja yleiset alueet

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
4007 Parkkipaikat (lukio-päiväkoti, kunnantoimisto)
4012 Urheilu ja ulkoilualueet, leikkikentät
4013 Maakuntaviesti/Jukola

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tekninen toimi huolehtii ympäristöstä ja korostaa kestävää kehitystä ja vastuullisuutta. Huolehdimme ympäristöstä ja liikuntapaikoista niin, että Kaustinen on viihtyisä asuinkunta.
Puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilualueiden kunnossapidosta vastaa ulkoalueidenhoitajat.
Puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilualueiden kesä ja talvikunnossapidosta tehdään vuosittain palautekysely, jossa pyydetään palautetta teknisen toimen kunnossapitotoimista.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Työpäällikkö	0,1	0,1	0,15	0,15	0,15
Kiinteistönhoitajat	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Ulkoalueiden hoitajat	1,95	1,95	1,95	1,95	1,95
Vesihuollon työntekijät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	**2,4**	**2,4**	**2,45**	**2,45**	**2,45**

Asiakas	
Tavoite	
Ulko- ja viheralueiden hoidon asiakastyytyväisyys	
Mittarit	**Tavoite**
Ulko- ja viheralueiden hoidon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**7 106**	**500**	**1 587**
Myyntituotot	820	0	820
Tuet ja avustukset	0	0	267
Muut toimintatuotot	6 286	500	500
Toimintakulut	**-117 982**	**-117 945**	**-124 727**
Henkilöstökulut	-82 625	-84 232	-89 435
Palkat ja palkkiot	-65 877	-65 770	-70 480
Henkilösivukulut	-16 748	-18 462	-18 955
Palvelujen ostot	-21 282	-14 700	-24 483
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 015	-11 277	-10 809
Muut toimintakulut	-2 060	-7 736	0
Toimintakate	**-110 876**	**-117 445**	**-123 140**
Poistot ja arvonalentumiset	**-150 181**	**-151 594**	**-125 900**
Tilikauden tulos	**-261 057**	**-269 039**	**-249 040**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-261 057**	**-269 039**	**-249 040**

Ruokahuolto

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
4020 Keskuskeittiö
4025 Kotiateriat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kouluruokailu on opetussuunnitelman mukaista opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevaa toimintaa. Julkinen ruokapalvelu voi tukea lähialueen ruokatuotantoa, luoda työllisyyttä ja olla keskeinen osa suomalaisten ruokaturvaa ja kestävää kehitystä. Kouluruokailuun investoiminen kunnassa on hyvinvoinnin varmistamista ja ennakointia, joka voi tuoda säästöjä myöhemmin.

Hyvä ravitsemus edistää terveyttä, toimintakykyä ja elämänlaatua. Se ehkäisee sairauksia, edistää toipumista sekä vähentää lisäsairauksien vaaraa. Ravitsemushoito on olennainen osa potilaiden hoitoa. Ravitsemushoidossa koko henkilökunta sitoutuu potilaan hyvän ravitsemuksen turvaamiseen. Hoitohenkilöstön ja ruokapalvelun saumaton yhteistyö on yksilöllisen ravitsemushoidon edellytys. Ravitsemushoidon tehostaminen tuo kustannussäästöjä, kun sairauksista toipuminen nopeutuu ja hoitoaika lyhenee. Esimerkiksi ruokapalvelun kustannukset sairaaloissa ovat vain muutama prosentti kokonaiskustannuksista.

Kaustisen kunta tukee ikäihmisten sekä erityisryhmien kotona jaksamista tarjoamalla mahdollisuuden hankkia Kaustisen kunnalta päivittäinen lämmin lounas sekä kylmä päivällinen kotiin kuljetettuna.

Kotiaterian hankkimiseen ovat oikeutettuja seuraavat ryhmät, jotka pysyvästi asuvat Kaustisen kunnan alueella ja ovat kirjoilla Kaustisella sekä asuvat vakituiseen käyttöön hyväksytyssä yksityisasunnossa. Ateriapalvelua ei voi hankkia palvelu- tai laitosasumisen yksikköihin.

-Yli 75-vuotiaat henkilöt
-Soiten kotihoitopalveluiden asiakkaat
-Pysyvästi liikunnallisesti rajoittuneet henkilöt
-Perustellusta syystä sosiaalisin perustein hyväksytyt asiakkaat.

Kotiateriapalvelun hinta määräytyy voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Kouluruokailusta sekä kotiaterioista tehdään palautekysely vuosittain, jossa pyydetään palautetta teknisen toimen ruokahuollon palveluista.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö	0	0	0	0	0
Keittiöpäällikkö	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Vastaava kokki	1	1	1	1	1
Kokki	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Yhteensä	**9**	**9**	**9**	**9**	**9**

Asiakas	
Tavoite	
Ruokahuollon asiakastyytyväisyys	
Mittarit	**Tavoite**
Kouluruokailun asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	3

Kotiaterioiden asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	3

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Energian ja yleisen hintatason nousu ja sen vaikutusta ennenkaikkea elintarvikkeiden tuleviin hankintahintoihin on hankala arvioida.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**740 826**	**741 779**	**825 723**
Myyntituotot	719 883	731 279	810 589
Tuet ja avustukset	10 220	2 000	6 134
Muut toimintatuotot	10 722	8 500	9 000
Toimintakulut	**-850 589**	**-833 080**	**-915 161**
Henkilöstökulut	-354 679	-322 080	-384 593
Palkat ja palkkiot	-293 732	-268 088	-319 560
Henkilösivukulut	-60 947	-53 992	-65 033
Palvelujen ostot	-136 067	-126 500	-139 868
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-336 387	-362 000	-367 000
Muut toimintakulut	-23 455	-22 500	-23 700
Toimintakate	**-109 763**	**-91 301**	**-89 438**
Poistot ja arvonalentumiset	**-28 261**	**-25 800**	**-21 000**
Tilikauden tulos	**-138 024**	**-117 101**	**-110 438**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-138 024**	**-117 101**	**-110 438**

Toimitilapalvelut

TOIMITILAPALVELUT
tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

5611 Kunnanvirasto 5670 Kirjasto, 5670
5622 Vanhan Kinon kiinteistö
5623 Palvelutalo Iltarusko
5625 Toimintakeskus EKE
5632 Järvelän koulu
5633 Kirkonkylän ala-aste
5634 Köyhäjoen koulu
5635 Puumalan koulu
5638 Yläaste
5650 Musiikkilukio
5661 Urheilutalo
5662 Liik. paikkojen kuulutt. ja varasto
5680 Vesilaitoksen varasto
5682 Paloasema
5683 Kunnan varikko
5628 Päiväkoti Pajala
5728 Omenapuu ent. Pitkä-Jussi

Vuokralle annetut liikehuoneistot
5690 Vanha kunnantalo
5691 Keltainen talo: 4H
5692 Kanteleverstas
5693 Pajalan palvelukeskus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Toimitilapalveluilla tuotetaan toimitilat omalle ja kuntayhtymien palvelutuotannolle. Ulkoistettuja siivouspalveita ollaan siirtämässä takaisin omaksi työksi. Kiinteistönhoito tehdään omana työnä. Vartiointi on ulkoistettu.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Työpäällikkö	0,55	0,55	0,5	0,5	0,5
Kiinteistönhoitajat	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Ulkoalueiden hoitajat	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Vahtimestari	1	1	0,95	0,95	0,95
Vesihuollon työntekijät	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Vesilaitoksen hoitaja	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Laitoshuoltajat	6	9	11	13	13
Yhteensä	**11,75**	**14,75**	**16,75**	**18,75**	**18,75**

Asiakas	
Tavoite	
Asiakastyytyväisyys	
Mittarit	**Tavoite**
Kiinteistönhoidon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4
Puhtaanapidon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Energian ja yleisen hintatason nousu lisää kiinteistöjen ylläpitokustannuksia ja riippuen talvesta, voi energiakuluissa olla suuriakin vaihtelua sekä kiinteistöillä voi tulla yllättäviä korjaustarpeita, jolloin todellisia

kiinteistöjen ylläpitokustannuksia on hankala arvioida. Osa kiinteistöistä on vuokrattu ulkopuolisille toimijoille ja vuokrasuhteiden muutokset voivat aiheuttaa merkittäviä tulojen menetyksiä.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**2 911 651**	**2 795 693**	**3 029 261**
Myyntituotot	375 586	279 039	385 535
Tuet ja avustukset	656	0	2 941
Muut toimintatuotot	2 535 409	2 516 654	2 640 785
Toimintakulut	**-1 957 002**	**-1 809 769**	**-1 941 473**
Henkilöstökulut	-399 683	-459 428	-629 669
Palkat ja palkkiot	-331 143	-382 413	-523 200
Henkilösivukulut	-68 540	-77 015	-106 469
Palvelujen ostot	-834 617	-663 987	-590 690
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-655 539	-663 554	-676 814
Muut toimintakulut	-67 162	-22 800	-44 300
Toimintakate	**954 649**	**985 924**	**1 087 788**
Poistot ja arvonalentumiset	**-980 118**	**-953 798**	**-969 919**
Tilikauden tulos	**-25 468**	**32 126**	**117 869**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-25 468**	**32 126**	**117 869**

Vuokrauspalvelut

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
Vuokralle annetut asuinhuoneistot

5711 Musiikkilukion oppilasasunnot
5712 Kuortintila, Laaksokuja
5714 Aravatalo Rivilä
5717 Siskontila, Laaksokuja
5723 Asunto-osakkeet Reijonportti

Vuokralle annetut alueet
6008 Vuokralle annetut asuntotontit

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vuokrauspalveluissa ovat ns. ei omaan palveluntuotantoon liittyvät rakennukset kuten asunnot ja muut liike- ja teollisuustilat.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,1	0,05	0,05	0,05	0,05
Työpäällikkö	0,1	0,1	0,05	0,05	0,05
Kiinteistönhoitajat	0,45	0,2	0,15	0,15	0,15
Vesihuollon työntekijät	0,1	0,1	0	0	0
Vahtimestari	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Vesilaitoksen hoitaja	0,1	0	0	0	0
Yhteensä	**0,9**	**0,5**	**0,3**	**0,3**	**0,3**

Asiakas	
Tavoite	
Asiakastyytyväisyys	
Mittarit	**Tavoite**
Kiinteistönhoidon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4
Puhtaanapidon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Ylläpitokulut €/m²	3,36	7	8	8,2	8,5
Ulkoinen vuokra €/m²	5,77	6	7	7,2	7,5
Kokonaiskulut €/asukas	17,19	21	22	22	25

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Energian ja yleisen hintatason nousu lisää kiinteistöjen ylläpitokustannuksia ja riippuen talvesta, voi

energiakuluissa olla suuriakin vaihtelua sekä kiinteistöillä voi tulla yllättäviä korjaustarpeita, jolloin todellisia kiinteistöjen ylläpitokustannuksia on hankala arvioida.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**141 339**	**136 000**	**171 234**
Tuet ja avustukset	0	0	134
Muut toimintatuotot	141 339	136 000	171 100
Toimintakulut	**-89 009**	**-142 093**	**-78 078**
Henkilöstökulut	-3 590	-3 854	0
Palkat ja palkkiot	-2 985	-3 208	0
Henkilösivukulut	-604	-646	0
Palvelujen ostot	-48 241	-103 982	-37 028
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 558	-27 257	-34 050
Muut toimintakulut	-6 620	-7 000	-7 000
Toimintakate	**52 330**	**-6 093**	**93 156**
Poistot ja arvonalentumiset	**-25 789**	**-17 823**	**-1 130**
Tilikauden tulos	**26 541**	**-23 916**	**92 026**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**26 541**	**-23 916**	**92 026**

Vesihuolto

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi vastuuhenkilöt vesilaitoksen hoitaja Jani Lindholm ja kunnallistekniikan asentaja, etumies Mika Uusitalo
6001 Vesilaitos
6002 Jätevesihuolto (KVT-Vesihuolto)
6003 Viemäriverkosto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesihuoltolaitos tuottaa asiakkailleen käyttövesi- sekä jätevesipalvelut. KVT Vesihuolto Oy toteuttaa jäteveden puhdistuksen.
Vesilaitoksen henkilöstö toteuttaa omana työnä verkoston huolto, korjaus sekä uudisrakentamista. Ko. henkilöstökuluja kohdistetaan vuosittain investointipuolelle hankkeiden toteuman perusteella.
Vesihuollon mittareina käytetään pumpattua vesimäärää ja vuotokerrointa sekä käsiteltyä jätevesimäärää ja vuotokerrointa. Vuotokertoimet kuvaavat osittain verkoston teknistä kuntoa ts. paljonko vettä vuotaa verkostosta. Toisaalta vuotokerroin kertoo myös vesimittareiden epätarkkuudesta sekä niiden teknisestä kunnosta. Jätevesiverkoston vuotokerroin kertoo niin ikään verkoston teknisestä kunnosta, mutta myös siitä, että paljonko viemäriin kuulumattomia vesiä kuten esim. sade- ja salaojavesiä johdatetaan viemäriin.
Puhdasvesikulutuspisteitä on 1.786 ja jätevesikulutuspisteitä on 1.029.
Vesihuollon palveluista tehdään vuosittain palautekysely.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Toimistosihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Vesilaitoshoitaja	0,6	0,75	0,75	0,75	0,75
Vesihuollon työntekijät	1	1,3	1,45	1,45	1,45
Työpäällikkö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Yhteensä	**2,2**	**2,65**	**2,8**	**2,8**	**2,8**

Asiakas	
Tavoite	
Asiakastyytyväisyys	
Mittarit	**Tavoite**
Vesihuollon asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	4

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Pumpattu talousvesi m³	302 740	300 000	300 000	300 000	300 000
Vuoto %	8,74	7	7	7	7
Käsitelty jätevesi m³	144 695	130 000	130 000	130 000	130 000
Vuoto %	13,65	7	7	7	7
Talousvesimaksu €/m³	1,27	1,27	1,27	1,3	1,3
Jätevesimaksu €/m³	3,11	3,11	3,11	3,3	3,3

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kaustisen kunnan vesilaitoksen toimittama vesi on 100 % pohjavedestä otettua vettä. Osa vedenottamoista sijaitsee alueella, jossa ulkoiset tekijät saattavat vaarantaa pohjaveden laatua. Myös ikääntyvä verkosto aiheuttaa riskejä vedenjakelun varmuuden suhteen. Energian ja yleisen kustannustason nousu lisää vesihuollon eri huoltojen ja korjauksien kustannuksia.

Veden kulutus on laskusuunnassa, joka vaikuttaa vesihuollon tuloihin. Turkistarhauksen vähentyminen sekä kunnan väestön vähentyminen vaikuttavat veden kulutukseen sekä laitoksen tuloihin merkittävästi.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**940 293**	**835 592**	**942 120**
Myyntituotot	895 202	820 592	911 318
Maksutuotot	28 096	15 000	30 000
Tuet ja avustukset	15 881	0	802
Muut toimintatuotot	1 115	0	0
Toimintakulut	**-657 455**	**-694 454**	**-696 335**
Henkilöstökulut	-228 469	-199 372	-242 571
Palkat ja palkkiot	-178 432	-149 124	-186 703
Henkilösivukulut	-50 037	-50 248	-55 868
Palvelujen ostot	-352 361	-406 582	-373 414
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-68 573	-79 000	-71 200
Muut toimintakulut	-8 052	-9 500	-9 150
Toimintakate	**282 839**	**141 138**	**245 785**
Poistot ja arvonalentumiset	**-230 695**	**-225 884**	**-91 000**
Tilikauden tulos	**52 144**	**-84 746**	**154 785**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**52 144**	**-84 746**	**154 785**

Maa- ja metsätilat

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
6005 Maa- ja metsätilat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Maa- ja metsätilojen hallinnalla pyritään säilyttämään tilojen arvo sekä tuotto metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tekninen johtaja	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Ulkoalueiden hoitajat	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Yhteensä	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**

Tulos	

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Isot myrskyt voivat lisätä huomattavasti puun korjuukuluja.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**121 224**	**83 000**	**78 000**
Myyntituotot	93 781	0	55 000
Maksutuotot	0	60 000	0
Muut toimintatuotot	27 443	23 000	23 000
Toimintakulut	**-21 997**	**-19 517**	**-14 727**
Henkilöstökulut	-7 660	-9 517	-9 137
Palkat ja palkkiot	-3 497	-3 580	-3 760
Henkilösivukulut	-4 163	-5 937	-5 377
Palvelujen ostot	-13 787	-10 000	-5 590
Muut toimintakulut	-550	0	0
Toimintakate	**99 227**	**63 483**	**63 273**
Tilikauden tulos	**99 227**	**63 483**	**63 273**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**99 227**	**63 483**	**63 273**

Muu toiminta

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
Muu liiketoiminta
6009 Muu liiketoiminta
6010 Traktorityö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Julkisten pihojen, ulko- ja urheilualueiden, kaava- sekä yksityisteiden kesä- ja talvikunnossapidon tehtävät.
Näiden osalta henkilöstömäärät on esitetty muissa suoritetaulukoissa.
Löytöeläinpalvelu on hankittu ostopalveluna.

Tulos	

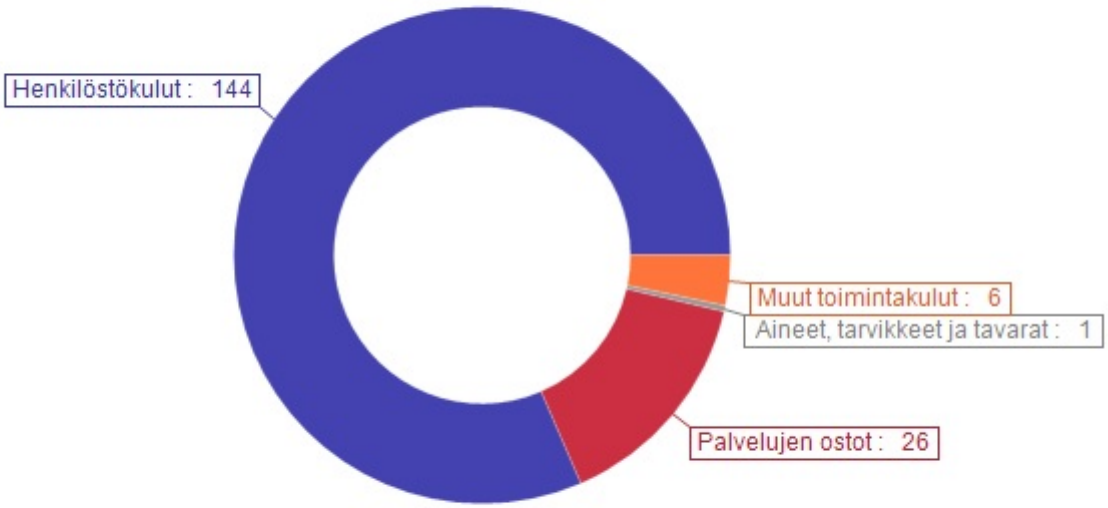
Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riittävien henkilöstöresurssien ylläpito.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakulut	**-13 229**	**-15 000**	**-15 000**
Palvelujen ostot	-13 224	-15 000	-15 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5	0	0
Toimintakate	**-13 229**	**-15 000**	**-15 000**
Tilikauden tulos	**-13 229**	**-15 000**	**-15 000**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-13 229**	**-15 000**	**-15 000**

4.4 Ympäristölautakunta

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Ympäristölautakunta			
Toimintatuotot	**80 380**	**72 600**	**78 734**
Myyntituotot	41 139	58 500	59 000
Maksutuotot	39 208	14 100	19 200
Tuet ja avustukset	0	0	534
Vuokratuotot	0	0	0
Muut tuotot	32	0	0
Toimintakulut	**-188 431**	**-166 074**	**-177 227**
Henkilöstökulut	-156 958	-137 982	-144 465
Palvelujen ostot	-28 304	-20 662	-26 332
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 303	-1 700	-700
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 867	-5 730	-5 730
Toimintakate	**-108 052**	**-93 474**	**-98 493**
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 509	-4 510	-4 040
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-112 560**	**-97 984**	**-102 533**



Rakennusvalvonta

Rakennustarkastaja Timo Maaranen

Palvelusuunnitelman kuvaus

Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Rakennustarkastaja	0,95	0,95	0,95	0,95	
Toimistosihteeri	0,2	0,2	0,2	0,2	

Tulos

	2021	2022	2023	Arvio 2024	TA 2025	TA 2026
Rivitalohuoneistoja	0	0	1	0	0	1
Kerrostalohuoneistoja	0	0	1	0	0	0
Paritalohuoneistoja	0	0	1	2	2	0
Omakotitaloja	10	4	4	0	3	4
Muita huoneistoja	3	1	0	0	0	1
Datakeskukset (pienet)						2

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Resurssien riittävyys, mikäli rakentamisen volyymi kasvaisi huomattavasti.

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**51 534**	**42 100**	**43 467**
Myyntituotot	19 162	31 000	31 000
Maksutuotot	32 340	11 100	12 200
Tuet ja avustukset	0	0	267
Muut toimintatuotot	32	0	0
Toimintakulut	**-100 829**	**-88 313**	**-100 077**
Henkilöstökulut	-84 065	-75 267	-78 846
Palkat ja palkkiot	-68 201	-60 272	-63 490
Henkilösivukulut	-15 864	-14 995	-15 356
Palvelujen ostot	-15 662	-9 956	-18 091
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-626	-400	-450
Muut toimintakulut	-475	-2 690	-2 690
Toimintakate	**-49 295**	**-46 213**	**-56 610**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 989**	**-1 990**	**-1 990**
Tilikauden tulos	**-51 284**	**-48 203**	**-58 600**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-51 284**	**-48 203**	**-58 600**

Ympäristön huolto

tilivelvollinen ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi
4006

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristövalvonta edistää, opastaa ja valvoo viihtyisää ja laadukasta ympäristöä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Suorite	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Ympäristötarkastaja	1	1	1		

Tulos

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskit: Ennalta arvaamaton ympäristövahinko, jonka puhdistuskustannuksista vastaa kunta.
Epävarmuustekijät: Pandemiat, jotka vaikuttavat eri toimialoihin

Tuloslaskelma (ulk ja sis)	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	**28 846**	**30 500**	**35 267**
Myyntituotot	21 977	27 500	28 000
Maksutuotot	6 868	3 000	7 000
Tuet ja avustukset	0	0	267
Toimintakulut	**-87 602**	**-77 761**	**-77 150**
Henkilöstökulut	-72 893	-62 715	-65 619
Palkat ja palkkiot	-58 815	-49 823	-52 500
Henkilösivukulut	-14 078	-12 892	-13 119
Palvelujen ostot	-12 642	-10 706	-8 241
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-677	-1 300	-250
Muut toimintakulut	-1 391	-3 040	-3 040
Toimintakate	**-58 757**	**-47 261**	**-41 883**
Poistot ja arvonalentumiset	**-2 519**	**-2 520**	**-2 050**
Tilikauden tulos	**-61 276**	**-49 781**	**-43 933**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-61 276**	**-49 781**	**-43 933**

5. Liitteet

5.1 Valtuuston myöntämät talousarvioavustukset vuodelle 2027